

การศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจของข้าราชการครู
กรมสามัญศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดสุโขทัย

ปริยฐานิพนธ์

ของ

ปรีดา ยนต์นิยม

พอสมทบศาสตราจารย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริยฐานิพนธ์

มีนาคม 2518

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

..... ประธาน
..... กรรมการ

7 มีนาคม 2518

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ก็ด้วยความช่วยเหลือและปรารภนาถิ
จาก ดร. วิจิตร ชีระกุล และอาจารย์ ดวงเดือน ศาสตราภรณ์ ที่ได้ให้ทั้งคำแนะนำ
และแนวความคิด จนกระทั่งสามารถผ่านอุปสรรคจัดทำเป็นรูปเล่ม เป็นผลงานออกมา
ได้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ คุณสุรพล เกษะปรากรม กุณอินันต์
อ่อนจันทร์ และคุณปัญญา สอนอ่อน ที่รับภาระและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลให้

ปรีชา ยนต์นิยม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
	เอกสารและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	7
	สมมติฐานในการศึกษา	10
2	วิธีดำเนินการ	11
	กลุ่มตัวอย่าง	11
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	16
3	การวิเคราะห์ข้อมูล	17
	สภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวอย่าง	17
	การวิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดว่า แตกต่างกันหรือไม่	23
	การวิเคราะห์สภาพรายได้ของครูทั้งสองสังกัด โดยแยกสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการ	24
	การวิเคราะห์รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด โดยแยกสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการ	32
	การวิเคราะห์ดุลย์รายได้-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด โดยแยกตามสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ	36

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์หนี้สินระหว่างคู่...	42
การวิเคราะห์อัตราการเป็นหนี้ของคู่ทั้งสองฝั่ง...	44
การรวบรวมทวาทักษะเห็นของคู่ทั้งสองฝั่งถึงเหตุแห่งการเป็นหนี้ และทวาทองการความช่วยเหลือจากทางราชการ.	45
4 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.	47
ความมุ่งหมายของการศึกษาก่อนหน้า.	47
วิธีดำเนินการ.	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.	48
อภิปรายผล.	50
ข้อเสนอแนะ.	53

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีการวาง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนครูทั้งหมดห้าอำเภอ แยกตามสังกัดและวุฒิ	13
2	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แยกตามสังกัดและวุฒิ.	14
3	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แยกตามสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ	15
4	สภาพสมรสแยกตามสังกัดและวุฒิ	18
5	สภาพการอยู่อาศัยของครูทั้งสองสังกัด แยกตามวุฒิ	19
6	ลักษณะการกินอยู่ แยกตามสังกัดและวุฒิ	22
7	รายละเอียดจำนวนบุตร บุคคลในครอบครัวที่รับผิดชอบ และ ผู้อยู่ในอุปการะ	23
8	การเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด (รวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอาหาร)	24
9	การเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด (ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอาหาร)	24
10	การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสศ	25
11	การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว	26
12	การเปรียบเทียบประเภทรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา อายุราชการ 6 - 10 ปี แต่งงานแล้ว	27
13	การเปรียบเทียบประเภทรายได้ของครูทั้งสองสังกัดที่มีอายุราชการ 11 ปีขึ้นไป วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว	28
14	การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒินอนปริญญา โสศ	30
15	การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒินอนปริญญา แต่งงานแล้ว	31
16	การเปรียบเทียบประเภทรายได้ของครูทั้งสองสังกัดที่มีอายุราชการ 6 - 10 ปี วุฒินอนปริญญา แต่งงานแล้ว	32

ตาราง	หน้า
17	การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสค 33
18	การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว 34
19	การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสค 35
20	การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว 36
21	การเปรียบเทียบรายได้อื่นๆ-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสค 37
22	การเปรียบเทียบรายได้อื่นๆและรายจ่ายเฉลี่ยของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสค 38
23	การเปรียบเทียบรายได้อื่นๆ-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว 39
24	การเปรียบเทียบรายได้อื่นๆ-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสค 40
25	การเปรียบเทียบรายได้อื่นๆ-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว 41
26	การทดสอบความแตกต่าง เกี่ยวกับหนี้สินของ ครูที่มีวุฒิแตกต่างกัน 42
27	การทดสอบความแตกต่างของหนี้สินระหว่างครูที่มีวุฒิแตกต่างกัน 43
28	จำนวนผู้เป็นหนี้ของครูทั้งสองสังกัด 44
29	ความคิดเห็นของครูทั้งสองสังกัดถึง เหตุของการ เป็นหนี้ 45
30	ความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ ของครูทั้งสองสังกัด 46

การศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจของข้าราชการครู
กรมสามัญศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดสุโขทัย

Economic Status of Teachers in The Department of General
Education and Provincial Administrative Organization in Sukothai

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจของครู เป็นการศึกษาถึงความสามารถในการ
ครองชีพของครู ซึ่งจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับเงินเดือน อัตราเงินเดือนจึงเป็นสิ่งสำคัญ
คือ 1. ผู้ปฏิบัติงาน ที่จะนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค
เครื่องนุ่งห่ม แก่ตนเองและครอบครัว 2. ค่าองค์การ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพและ
ปริมาณผลิตผลขององค์การ และ 3. ค่าสังคม ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นสถานะขององค์การแต่
ละแห่งแล้ว ยังช่วยสะท้อนให้เห็นสภาวะเศรษฐกิจของชุมชน¹ เงินเดือนยังมีผลสำคัญต่อ
การบริหารงาน อัตราเงินเดือนที่เหมาะสมยุติธรรมจะจูงใจให้ผู้ทำงาน ทำงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างรักษาไว้ซึ่งบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เงินเดือนยัง
เป็นสิ่งจูงใจสร้างกำลังขวัญของข้าราชการให้มั่นคง และนอกจากนั้น เงินเดือนยังเป็นปัจจัย
อันสำคัญที่บุคคลภายนอกถือเป็นส่วนช่วยในการพิจารณาตัดสินใจสมัคร เข้าทำงานอีกด้วย²

นอกจากนี้ เงินเดือนยังมีผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจของข้าราชการครู เนื่องจาก
ว่าการทำงานของคนเรานั้นก็เพื่อต้องการความมั่นคงในชีวิตของตนเองและครอบครัว ทั้งทาง
เศรษฐกิจ สังคม และอาชีพที่หาอยู่³

¹ สมพงษ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ หน้า 183 - 185.

² ชูศักดิ์ เทียงตรง การบริหารบุคคลภาครัฐกิจ หน้า 74.

³ ธรรมรส โชติคุณุช มนุษยสัมพันธ์ หน้า 48.

^{พูด}
 ปรากฏที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจ-สังคม (Socio-economic) ย่อมมี
 ความต้องการสิ่งจูงใจทางการเงินโดยแรงจูงใจ เพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจ¹ ปัญหา
 ทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง หากเงินเดือนครูถึงแม้จะกระเทียมคกระเทียมแล้ว
 ก็ยังไม่พอใช้ ก็เป็นเรื่องที่ครูจะต้องดิ้นรนต่อไป เช่น การหางานพิเศษทำ บางคนหาไม่ได้
 ก็เป็นหนี้ไม่วางหนี้ได้ ย่อมทำให้ครูชกกำลังใจในการทำงานไปทั้งสิ้น²

^{พูด}
 พอจะประมวลความสำคัญของเงินเดือนได้ว่า มีความสำคัญต่อฐานะทางเศรษฐกิจ
 ที่จะทำให้ครูเกิดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ หากครูได้รับเงินเดือนและสวัสดิการที่เพียงพอ
 พอต่อการครองชีพ ก็ไม่จำเป็นต้องดิ้นรนหาอาชีพรอง และมีกำลังใจที่จะทุ่มเททำงานสอน
 ให้เกิดประสิทธิภาพ

ตามข้อเท็จจริง (เงินเดือนครูมักจะไม่สมมูลกับค่าใช้จ่าย) ปัจจุบันครูได้รับ
 เงินเดือนสูงขึ้น และไม่แตกต่างจากข้าราชการอื่น แต่เนื่องจากค่าครองชีพสูงขึ้นกว่า 150
 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง รายได้ของครูจึงไม่สมมูลกับ
 รายจ่าย ครูในชนบทกลายเป็นชาวนา ชาวสวน หรือพ่อค้า ครูในเมืองกลายเป็นนักธุรกิจ
 นักกวดวิชา³ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเงินเดือนของข้าราชการ รวมทั้งครู กับรัฐวิสาหกิจ
 และธุรกิจเอกชนโดยการวิจัยของ ก.พ. พบว่า เงินเดือนเฉลี่ยของข้าราชการพลเรือนจะ
 ต่ำกว่า ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประมาณ 1,011 บาท หรือร้อยละ 50 ของรายได้ กับ
 ธุรกิจเอกชนสายวิศวกรรม จะสูงกว่าเงินเดือนข้าราชการ 2 ถึง 4 เท่า กับธุรกิจเอกชนสาย
 บัญชีเงินเดือนจะสูงกว่าข้าราชการ 3 ถึง 7 เท่า กับธุรกิจสายนักเคมี จะสูงกว่าข้าราชการ
 ประมาณ 3 เท่า⁴ ให้นองเดียวกัน ในต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาก็ได้มีการศึกษา

¹ จานงค์ สมประสงค์ การบริหารพนักงานการเจ้าหน้าที่ หน้า 628.

² เสาวณี สืบชมภู บันทึกแสดงกิจการในหน้าที่และแก้ไขสิ่งบกพร่อง เรื่อง
ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงตัวบุคคลและงานในหน้าที่ครูใหญ่ หน้า 22.

³ กรมสามัญศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครู หน้า 4.

⁴ ฝ่ายวิจัย ก.พ. สภาพรายได้-รายจ่าย ของข้าราชการ พ.ศ. 2514

เปรียบเทียบรายได้ของแต่ละอาชีพ และสรุปรายได้จากอาชีพต่าง ๆ จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ รายได้มากที่สุดได้แก่ พวกนักฟิสิกส์ รองลงไปคือ นักกฎหมาย ทันตแพทย์ ข้าราชการพลเรือน ลูกจ้าง และครู¹ ปรากฏว่า ครูมีรายได้ต่ำสุด

ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องชี้ฐานะของบุคคลในสังคม เมื่อบุคคลดำรงฐานะในสังคมอย่างมีเกียรติควยฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี ย่อมมีกำลังใจปฏิบัติหน้าที่ / แต่รายได้ของครูไม่ได้สูงกว่าเท่าที่ควรจะยังชีพอยู่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ควรจะได้หันมาสนใจด้านสวัสดิการและเงินเคื่อนครู การกำหนดเงินเคื่อนครู จะต้องมีการวางแผน² และการวิจัยจะเป็นวิธีการที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้มาซึ่งข้อสรุป อันเป็นแนวทางในการศึกษาปัญหา และค้นหาวิธีแก้ปัญหาย่างถูกต้อง การวิจัยนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นพื้นฐานในการวางแผนกำหนดเงินเคื่อนครูได้อย่างเหมาะสม และจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะเสนอแนะแกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

¹ Harold E. Moore and Newell B. Waters, Personnel Administration in Education p. 249 - 250.

² Roe L. Johns and Edgar L. Morphet, Financing the Public Schools p. 427.

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจของกรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรายได้ - รายจ่าย และคุลย์รายได้รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัด โดยศึกษาเปรียบเทียบจากสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ ในระดับเดียวกัน
3. เพื่อศึกษาภาวะหนี้สิน และสาเหตุของการเป็นหนี้ของครูทั้งสองสังกัด
4. เพื่อศึกษาความต้องการ ความช่วยเหลือจากทางราชการ มีอะไรบ้าง และต้องการความช่วยเหลือในรูปแบบใด

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าจะช่วยให้

1. ทราบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด แต่ละระดับว่าควรจะมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอย่างไร จึงจะครองชีพอยู่ได้ในภาวะปัจจุบัน
2. เป็นการเสนอข้อคิด ผลการวิจัยให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมสามัญศึกษา หรือคุรุสภา พิจารณาปรับปรุงแก้ไข

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของครูครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะครูสังกัดกรมสามัญศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ. 2517

1. กลุ่มตัวอย่าง จำนวนครูที่จะศึกษาแต่ละสังกัดแยกตามวุฒิ มีดังนี้

กรมสามัญศึกษา วุฒิ ปริญญาตรีและสูงกว่า	จำนวน	140 คน
อนุปริญญา, พ.ม., ป.กศ. สูง., เทียบเท่า	จำนวน	97 คน
ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า	จำนวน	11 คน
ไม่มีวุฒิต่างครู	จำนวน	5 คน

รวม

253 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

วุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า	จำนวน 45 คน
อนุปริญญา, พ.ม., ป.กศ.สูง, เทียบเท่า	จำนวน 225 คน
ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า	จำนวน 280 คน
ไม่มีวุฒิต่างครุ	จำนวน 45 คน
<u>รวม</u>	595 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ

- สภาพสมรส แบ่งเป็น โสด และแต่งงาน
- วุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ
 - 1. ปริญญาตรีและสูงกว่า
 - 2. อนุปริญญา, พ.ม., ป.กศ.สูง, หรือเทียบเท่า
 - 3. ป.ป., ป.กศ., หรือเทียบเท่า
 - 4. และผู้ไม่มีวุฒิต่างครุ
- อายุราชการ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ
 - 1. กลุ่มผู้มีอายุราชการ 1 - 5 ปี
 - 2. กลุ่มผู้มีอายุราชการ 6 - 10 ปี
 - 3. และกลุ่มผู้มีอายุราชการ 11 ปีขึ้นไป

→ ดังรูป

ตัวแปรตาม

1- 2
3- 4
5- 6

- สถานภาพทางเศรษฐกิจ แบ่งเป็น รายได้ รายจ่าย และคลุ้ย

รายได้ รายจ่าย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึง สถานะความเป็นอยู่ของบุคคลโดยพิจารณาจากรายได้ รายจ่าย และดุลย์รายได้รายจ่าย
2. รายได้ หมายถึง เงินหรือสิ่งของต่าง ๆ ที่ได้มาจากการประกอบกิจการใด ๆ รายได้ของข้าราชการครูนั้น นอกจากจะเป็นรายได้ของรูปเงิน ซึ่งได้มาจากเงินเดือน และค่าตอบแทนต่าง ๆ แล้ว รายได้ของข้าราชการครูยังหมายถึงความถึงสิ่งของต่าง ๆ ที่ได้มาในรูปที่มีใช้เงินอีกด้วย แต่ทั้งนี้สิ่งของต่าง ๆ ดังกล่าวเหล่านั้นก็อาจประเมินออกมาในรูปของเงินได้ว่ามีค่าเท่าไร

ในการวิจัยนี้ได้แบ่งรายได้ออกตามลักษณะและแหล่งที่มาเป็น 4 ประเภท

- 2.1 รายได้ประเภทเงินเดือน หมายถึง อัตราเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนที่ข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถามได้รับอยู่ ซึ่งหมายถึงอัตราเงินเดือนที่ยังมิได้หักรายจ่ายใด ๆ เลย
- 2.2 รายได้ชนิดแยกต่าง ๆ ที่ได้รับจากราชการ รายได้ประเภทนี้หมายถึงรายได้ที่ได้รับจากทางราชการทุกชนิดนอกจากเงินเดือน ซึ่งได้แก่ ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเลี้ยงดูบุตร เบี้ยประชุม และรวมถึงค่าสอนพิเศษต่าง ๆ ด้วย
- 2.3 รายได้อื่น ๆ ที่มิได้รับจากราชการ หมายถึง รายได้ต่าง ๆ ที่ข้าราชการเป็นผู้ได้รับจากการทำงานพิเศษต่าง ๆ ซึ่งหมายรวมถึง การทำงานนอกเวลาควย การมีหุ้นส่วนในกิจการต่าง ๆ การได้รับผลประโยชน์จากเกษียณกรรม และอื่น ๆ รวมถึงการทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ควย หรือที่ใช้ในครัวเรือนแจ้งเป็นจำนวนเงินเท่าไร
- 2.4 รายได้ของคู่สมรส เป็นรายได้ทุกชนิดที่คู่สมรสได้รับ อาจเป็นประเภทใดประเภทหนึ่งใน 3 ประเภทข้างต้นหรือทุกประการ

3. รายจ่าย หมายถึง เงินหรือสิ่งของต่าง ๆ ที่จ่ายไป จากความหมายดังกล่าวข้างต้น รายจ่ายของข้าราชการจึงหมายความถึงสิ่งที่จ่ายออกไปทั้งในรูปเงิน และมีใช้เงิน แต่ทั้งนี้สิ่งที่มีใช้เงินดังกล่าวนั้น ก็จะต้องสามารถประเมินค่าออกมาในรูปของเงินได้ ในการวิจัยจะได้ศึกษาถึงรายจ่าย 5 ประเภท คือ

3.1 รายจ่ายส่วนรวมเพื่อดำเนินกิจการในครัวเรือน รายจ่ายประเภทนี้เป็นรายจ่ายที่จ่ายเพื่อการกินอยู่ และอยู่อาศัยในครอบครัว เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของบุตร ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้อยู่ในความอุปการะ ค่าจ้าง คนรับใช้ เป็นต้น

3.2 รายจ่ายส่วนตัวของข้าราชการ เป็นรายจ่ายที่จ่ายเฉพาะกิจการต่าง ๆ ส่วนตัว เช่น ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ค่าอาหารนอกบ้าน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสังคม ชมหรศพ และรายจ่ายเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าตัดผม สระผม ค่าบุหรี่ เป็นต้น

3.3 รายจ่ายในการซื้อสินค้าถาวร เป็นรายจ่ายเพื่อการซื้อทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ เช่น สร้างบ้าน ซื้อรถยนต์ ตู้เย็น พัดลม เป็นต้น

3.4 รายจ่ายอื่น ๆ เป็นรายจ่ายที่มีได้จ่ายประจำ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าหนังสือ เป็นต้น

3.5 รายจ่ายส่วนตัวของคู่สมรส เป็นรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายส่วนตัวของข้าราชการ

4. ดุลย์รายได้รายจ่าย หมายถึง การใช้จ่ายของข้าราชการเมื่อหักออกจากรายได้นั้นคือ ถักรายจ่ายเท่ากับรายได้ การใช้จ่ายจะสมดุล ถักรายจ่ายสูงกว่ารายได้ การใช้จ่ายจะเกินดุลย์หรือเป็นหนี้ ถักรายจ่ายต่ำกว่ารายได้ การใช้จ่ายจะต่ำกว่าดุลย์หรือรายได้เกินดุลย์ หรือมีการเก็บออม

เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โคมีผู้พยายามศึกษาปัญหาเกี่ยวกับตัวครูในคานเศรษฐกิจ ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อที่จะทราบความต้องการของครู ปัญหาการครองชีพ ปัญหาการใช้จ่าย ปัญหาการย้ายงาน ไม่ว่าจะครูจะเป็นลูกจ้าง (เช่น ครูโรงเรียนราษฎร์) หรือว่าจะเป็นข้าราชการ มักประสบปัญหาการครองชีพเสมอมา ซึ่งก็มีผลงานวิจัย งานสำรวจ ทั้งของหน่วยงานและบุคคลที่ได้สำรวจไว้คือ

เมื่อ พ.ศ. 2502 กองวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูในภาคศึกษา 2 พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครูส่วนมากอยู่ในเกณฑ์ไม่สู้จะมั่นคง และครูส่วนมากจะไม่เข้ารับการอบรมที่ทางการจัดขึ้น เพราะปัญหาทางการเงินเป็นสำคัญ¹ จากการสำรวจครั้งนี้พบว่า เป็นการแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครูเป็นผลทำให้ครูไม่อาจเข้ารับการอบรมเพื่อปรับปรุงตัวเองในหน้าที่การงาน ต่อมาใน พ.ศ. 2504 หน่วยงานเดียวกันนี้ ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยทำการสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูทั่วประเทศ สรุปผลได้ว่าสวัสดิการของครูและครอบครัวโดยทั่วไป เงินเดือนค่า อยู่ที่กั้นการ มีค่าครองชีพสูง ซากที่พึก เมื่อออกจากราชการแล้วไม่มีทุนไปประกอบอาชีพส่วนตัว และเหตุผลที่ครูประสงค์จะไปประกอบอาชีพอื่นตามลำดับความสำคัญ คือ ได้เงินมากขึ้น มีทางหารายได้พิเศษมากขึ้น มีทางก้าวหน้ามากกว่ามีเกียรติมากกว่า² อันนี้เป็นการยืนยันว่า เงินเดือนและรายได้พิเศษเป็นสิ่งจูงใจให้ครูประสงค์จะไปประกอบอาชีพอื่น

เมื่อพิจารณาครูในฐานะข้าราชการ ที่ต้องบรรจ้อัตราเงินเดือนในระดับขั้นและขั้นความคุณวุฒิ ก็ไม่แตกต่างจากชั้นทางราชการ อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้วิจัยการครองชีพของข้าราชการชั้นจัตวา เมื่อ 2516 สรุปผลได้ว่า ลำพังแต่เงินเดือนและเงินอื่น ๆ ซึ่งได้จากทางราชการนั้น ข้าราชการชั้นจัตวาไม่สามารถจะครองชีพอยู่ได้อย่างแน่นอน และจากการวิเคราะห์

¹ กองวิจัย กรมวิชาการ ภาวะความเป็นอยู่ของครูในภาคศึกษา 2

² กองวิจัย กรมวิชาการ การสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูทั่วประเทศ

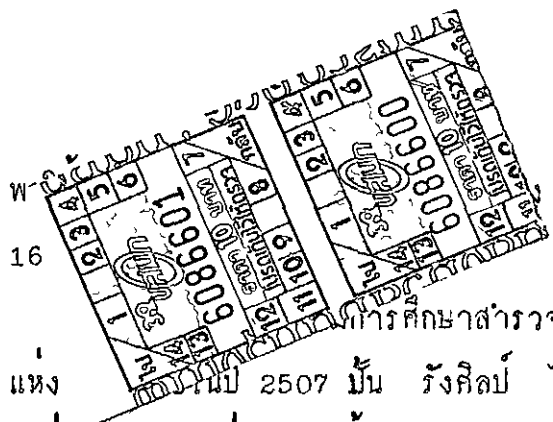
ทำให้มองเห็นชัดได้ว่า ข้าราชการในอันดับเงินเดือนสูง ๆ มีรายจ่ายเกินคุลย์มากกว่า ข้าราชการในอันดับเงินเดือนต่ำ ๆ ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าจะมีเงินเดือนสูง แต่มักจะเป็นผู้มีอายุมาก ครอบครัวใหญ่ มีบุตรที่กำลังได้รับการศึกษาและมีผู้อยู่ใต้อุปการะอื่น ๆ เพิ่มขึ้น และจากการวิเคราะห์เรื่องนี้สิน พบว่า ข้าราชการในอันดับเงินเดือนสูง ๆ ขึ้นไป ค่างมีหนี้สินติดค้างมากกว่าข้าราชการในอันดับเงินเดือนต่ำ ๆ ลงไปตามลำดับ¹ ขณะเดียวกัน ก.พ. ก็ได้ทำการศึกษาวิจัยสภาพรายได้ รายจ่าย ของข้าราชการทั่วประเทศ สรุปผลได้ว่า ข้าราชการชั้นจัตวามีรายได้ขาดคุลย์ประมาณร้อยละ 35.91 ของรายได้ หรือประมาณเดือนละ 353 บาท ซึ่งเป็นร้อยละของการขาดคุลย์สูงที่สุด รองลงมาคือชั้นตรี จะมีร้อยละของการขาดคุลย์ประมาณ 29.47 ของรายได้ หรือประมาณเดือนละ 433 บาท ซึ่งเป็นจำนวนการขาดคุลย์ที่สูงที่สุด ชั้นที่ขาดคุลย์ต่ำที่สุดคือ ชั้นโท ซึ่งจะขาดคุลย์ประมาณเดือนละ 309 บาท หรือประมาณร้อยละ 13.27 ของรายได้ สำหรับชั้นเอกปรากฏว่า จะมีรายได้อีกสูงกว่ารายจ่าย หรือเกินคุลย์อยู่ประมาณเดือนละ 100 บาท หรือประมาณร้อยละ 2.45 ของรายได้²

สำหรับการศึกษารฐานะของครูโรงเรียนราษฎร์ ได้มีผู้ศึกษาสำรวจภาวะความเป็นอยู่และฐานะทางเศรษฐกิจ เช่นกันดังการศึกษาของ ปวีณา สัจจพันธ์ ได้ทำการสำรวจฐานะของครูโรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี สรุปผลว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ครูโรงเรียนราษฎร์ไม่มีหลักประกันในอาชีพที่เพียงพอ เพราะไม่มีกฎหมายที่แน่นอนจะให้ความคุ้มครองแก่สวัสดิภาพทางอาชีพของครู ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับเจ้าของ³ และในปี 2510 สาโรช ยันต์โกศล ได้ศึกษาวิจัยฐานะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนราษฎร์คาทอลิก ในกรุงเทพฯ พบว่า ภาวะความเป็นอยู่ของครูส่วนใหญ่มีเงิน

¹อุทิศ นากสวัสดิ์ และคณะ รายงานการวิจัยภาวะการครองชีพของข้าราชการชั้นจัตวา หน้า 74.

²ฝ่ายวิจัย สำนักงาน ก.พ. การวิจัยสภาพรายได้รายจ่ายของข้าราชการ พ.ศ. 2514 หน้า 55.

³ปวีณา สัจจพันธ์ "การสำรวจฐานะครูโรงเรียนราษฎร์" การวิจัยทางการศึกษาระดับเบื้องต้นกันยายน 2504 หน้า 1 - 11.



คิดเป็นร้อยละ 36.14 ไม่มีเหลือออม มีร้อยละ

การศึกษาสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของครูในระดับประถมศึกษาเฉพาะ
 แห่ง ปี 2507 นั้น รังสิลป์ ไคสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดนนทบุรี
 พบว่าครูกิจจะเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 15.95 เหตุผลที่คงการเปลี่ยนอาชีพนี้ เพื่อหวังที่จะได้รับ
 เงินเดือนมากขึ้นร้อยละ 3.68 อยากจะหารายได้พิเศษมากขึ้นร้อยละ 2.58 มีทางก้าวหน้า
 มากกว่าร้อยละ 9.69 และเหตุที่เงินเดือนของครูไม่ค่อยสูงเพราะ ครูร้อยละ 35.83 เป็น
 ผู้มีวุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.87 เป็นผู้มีวุฒิ ป. ร้อยละ 11.41 เป็นผู้มี
 วุฒิอื่น ๆ ส่วนผู้ไม่มีวุฒิครูมีถึงร้อยละ 23.43 สถานภาวะการเงินอยู่ในระดับปานกลาง คือ
 มีเงินพอใช้อย่างประหยัดร้อยละ 38.04 ไม่พอใช้ตongกัมีร้อยละ 20.49 ส่วนใหญ่ที่ต้องการ
 ความช่วยเหลือจากทางราชการก็คือขออุปกรณ์การสอน ซึ่งมีร้อยละ 40.49 นอกจากนี้
 ขอห้องสมุด ตำรา โต๊ะเรียน ม้านั่ง² และจากการวิจัยท่านเองเดียวกัน แต่เป็นการศึกษาครู
 ทุกสังกัดในจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ทำการศึกษาราชการจังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้วิจัย สรุปได้ว่า
 ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ครูเทศบาล ประสบบัญหาทางเศรษฐกิจมากที่สุด จากการ
 สสำรวจภาวะหนี้สิน พบว่า ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหนี้มากที่สุด คือร้อยละ 65.90
 รองลงมาคือครูเทศบาล มีร้อยละ 58.14 และครูกรมวิสามัญศึกษาร้อยละ 54.14 ครูกรม
 อาชีวศึกษาร้อยละ 41.67 ครูกรมสามัญศึกษาร้อยละ 38.46 ครูโรงเรียนราษฎร์ร้อยละ
 28.27 ตามลำดับ³

¹สาโรช ยันตโกศล เปรียบเทียบวุฒิและฐานะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนราษฎร์
 หน้า 66 - 77.

²ปิ่น รังสิลป์ การสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดนนทบุรี หน้า 6

³ทำการศึกษาราชการจังหวัดเชียงใหม่ สถานะความเป็นอยู่ของครูจังหวัดเชียงใหม่
 หน้า 134.

นอกจากการศึกษาวิจัยที่กล่าวมานั้น ในปี ค.ศ. 1954 ยูเนสโก (UNESCO) ได้จัดประชุมทางการศึกษาและได้สรุปผลการประชุมเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนของครูมัธยมศึกษาในประเทศต่าง ๆ สำหรับครูมัธยมศึกษาในประเทศไทยนั้น สรุปได้ว่า เงินเดือนครูมัธยมศึกษาจะได้รับตามวุฒิการศึกษา และจะได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นสำหรับผู้อยู่ในตำแหน่งถาวร และที่มีค่าครองชีพสูง การเลื่อนขั้นใช้วิธีสอบแข่งขัน สำหรับค่านสวัสดิการ ก็จะได้รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐฟรี และสิทธิต่าง ๆ ของครูชายจะเหมือนกับครูสตรี¹

การวิจัยท่านองนี้ ยังไม่มีผู้ใดเคยศึกษาในจังหวัดสุโขทัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในเขตจังหวัดสุโขทัย ในอันที่จะเป็นพื้นฐานการปรับปรุงคุณภาพของครูในส่วนของการดำรงชีพที่เหมาะสม และกระตุ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหันมาพิจารณาความเป็นอยู่ของครูอย่างแท้จริง

สมมติฐานในการศึกษา

จากเอกสารอ้างอิงงานสำรวจวิจัยของที่ทำการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่กับของฝ่ายวิจัย กองวิชาการ สำนักงาน ก.พ. สามารถที่จะนำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ครูกรมสามัญศึกษา จะมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. ครูทั้งสองสังกัด ที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ ในระดับเดียวกันจะมีรายได้ไม่แตกต่างกัน
3. ครูทั้งสองสังกัดที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ ในระดับเดียวกัน จะมีรายจ่ายไม่แตกต่างกัน
4. ครูทั้งสองสังกัดที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ ในระดับเดียวกัน จะมีคู่จ้บรายใดรายจ่ายไม่แตกต่างกัน
5. ครูที่มีวุฒิต่ำจะมีหนี้สินมากกว่าครูที่มีวุฒิสอง
6. ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีร้อยละของการเป็นหนี้มากกว่าครูกรมสามัญศึกษา

¹ UNESCO, Secondary Teacher Salaries, p.247-250.

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยที่จังหวัดสุโขทัยมีอำเภออยู่ 8 อำเภอ คือ
 1. อำเภอเมืองสุโขทัย
 2. อำเภอศรีสำโรง
 3. อำเภอสวรรคโลก
 4. อำเภอศรีสัชนาลัย
 5. อำเภอทุ่งเสลี่ยม
 6. อำเภอบ้านด่านลานหอย
 7. อำเภอดิวิมาศ
 8. อำเภอกงไกรลาศ

ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีอยู่ทุกอำเภอ ส่วนครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสุโขทัย จะมีเฉพาะในอำเภอหมายเลข 1 – 5 การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เลือกครูกรมสามัญศึกษาในทุกอำเภอ และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเฉพาะอำเภอที่มีครูกรมสามัญศึกษาอยู่ ก็ห้าอำเภอแรกดังกล่าว เหตุผลที่เลือกเช่นนี้ ก็โดยที่การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจการครองชีพของข้าราชการครู ซึ่งเป็นการพิจารณารายได้ รายจ่าย เป็นสำคัญ การมีรายได้หรือสภาพการใช้จ่ายแต่ละท้องที่ที่ย่อมมีกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดัชนีค่าครองชีพในแต่ละท้องที่ ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้เกิดการสมดุลย์ในลักษณะท้องที่ จึงใช้วิธีเลือกดังกล่าว

2. การสุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจพบว่าจำนวนครู (population) ในแต่ละวุฒิของทั้งสองสังกัดในจังหวัดสุโขทัย มี

ตาราง 1 จำนวนครูทั้งหมดหน้าอำเภอ แยกตามสังกัด และวุฒิ

วุฒิ	สามัญ	องค์การ
ปริญญาตรี และสูงกว่า	140	89
อนุ, ป.ม., ป.กศ.สูง และเทียบเท่า	97	451
ป.ป., ป.กศ., และเทียบเท่า	11	560
ไม่มีวุฒิทางครู	5	91
รวม	253	1191

หมายเหตุ ครูกรมสามัญศึกษา สํารวจจํานวนจากบัญชีอัตราเงินเดือนครูกรม-
สามัญศึกษาพนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุโขทัย ปี 2517 ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด สํารวจ
จํานวนจากบัญชีอัตราเงินเดือนครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนการศึกษา องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด จังหวัดสุโขทัย ปี 2517

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบ่งวุฒิของครู ดังในตาราง 1. แล้วจึงสุ่มครู
จากทั้งสองสังกัดออกมา (Stratify Random Sampling) สำหรับครูองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด ใช้ 50 % ของแต่ละวุฒิ โดยอาศัยรายชื่อครูจากบัญชีอัตราเงินเดือนของจังหวัด
นำมาสุ่มรายชื่อ แบบ Random Number ส่วนครูกรมสามัญศึกษา สุ่มแบบสอบถามไป 100 %
ในทุกวุฒิ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมาตามตารางข้างล่างนี้ -

ตาราง 2 ผลถึงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แยกตามสังกัดและวุฒิ

วุฒิ	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด		
	จำนวน	ร้อยละของ ครุทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละของ ครุทั้งหมด	ร้อยละของ ตัวอย่าง
ปริญญาตรีและสูงกว่า	102	72.86	41	46.07	91.11
อนุปริญญา, ป.ม., ป.กศ.สูง	56	57.73	134	29.71	59.56
ป.ป., ป.กศ.	6	54.54	98	17.50	35.00
ไม่มีวุฒิทางครู	5	100	42	46.15	93.33
รวม	169	66.79	315	26.45	52.94

จำนวนตัวอย่างที่สุ่มได้นามาศึกษา เป็นของกรมสามัญศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.79 ของประชากรทั้งหมด ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 26.45 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งแต่ละวุฒิแยกตามสภาพสมรสและกลุ่มอายุราชการ ได้ดังนี้ .-

ตาราง 3 แสดงถึงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แยกตามสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ

วุฒิ-อายุราชการ ปี	โสด				แต่งงาน			
	สามีตาย		องค์การฯ		สามีอยู่		องค์การฯ	
	จำนวน	%แต่ละวุฒิ	จำนวน	%แต่ละวุฒิ	จำนวน	%แต่ละวุฒิ	จำนวน	%แต่ละวุฒิ
<u>ปริญญาตรีและสูงกว่า</u>								
1 - 5	24	23.35	12	29.27	25	24.51	6	14.63
6 - 10	8	7.84	3	7.32	12	11.76	10	24.39
11 ปีขึ้นไป	13	12.75	2	4.89	20	19.61	8	19.51
รวม	45	44.12	17	41.48	57	55.88	24	58.53
<u>อนุปริญญา, ป.ม., ป.กศ.สูง</u>								
1 - 5	18	32.14	32	23.88	11	19.64	15	11.19
6 - 10	3	5.36	7	5.22	4	7.14	36	26.87
11 ปีขึ้นไป	4	7.14	3	2.24	16	28.57	41	30.60
รวม	25	44.64	42	31.34	31	55.35	92	68.66
<u>ป.ป., ป.กศ., เทียบ</u>								
1 - 5	1	16.67	31	31.63	-	-	10	10.20
6 - 10	-	-	1	1.02	2	33.33	11	11.22
11 ปีขึ้นไป	-	-	2	2.04	3	50.00	43	43.89
รวม	1	16.67	34	34.69	5	83.33	64	65.31
<u>ไม่มีวุฒิทางครู</u>								
1 - 5	2	40.00	1	2.38	-	-	2	4.76
6 - 10	-	-	-	-	1	20.00	4	9.52
11 ปีขึ้นไป	-	-	2	4.76	2	40.00	33	78.57
รวม	2	40.00	3	7.14	3	60.00	39	92.76

พิจารณาจำนวนตัวอย่างในระดั้วุฒิ ป.ป., ป.กศ. และเทียบเท่า กับกลุ่มผู้ไม่มีวุฒิต่างกรู จะเห็นว่า จำนวนตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบ รายได้ รายจ่าย คุลย์รายได้ รายจ่าย แยกตามสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการได้ เพราะค่าทางสถิติจะมีความแปรปรวนสูง เกิดความเชื่อมั่นในกลุ่มตัวอย่างต่ำ จึงไม่นำไปเปรียบเทียบในกลุ่มสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการดังกล่าว แต่จะนำไปศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดรวม โดยไม่แยกสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือ ใช้แบบสอบถามซึ่งดัดแปลงแก้ไขมาจาก

1.1 แบบสอบถามของสำนักงาน ก.พ. ที่ใช้ถามรายได้ รายจ่าย ของข้าราชการทั่วประเทศ ปี 2514 ซึ่ง ก.พ.ได้นำแบบสอบถามนี้มาจากแบบสอบถามของผู้วิจัยเอกชน ที่ได้ทำการวิจัยในลักษณะเดียวกัน และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขทดลองถามจากข้าราชการในสำนักงาน ก.พ.

1.2 แบบสอบถามของที่ทำการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ที่ใช้สอบถามเรื่อง สภาพความเป็นอยู่ของครูเชียงใหม่

1.3 แบบสอบถามของ ศาโรช ยันตโกศล ที่ใช้สอบถามฐานะทางเศรษฐกิจของครูโรงเรียนราษฎร์

1.4 แบบสอบถามของกรมสามัญศึกษา ที่ใช้สอบถามเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจของครู

2. วิธีการวัด

2.1 วิธีการวัดรายได้ รายจ่าย คุลย์รายได้-รายจ่าย และหนี้สิน กระทำการวัดในรูปของเงิน (จำนวนบาท) ทั้งในรูปของรายได้ รายจ่าย คุลย์รายได้-รายจ่าย และหนี้สิน เป็นจำนวนเงินและสิ่งของ โดยให้ผู้ตอบประเมินค่าออกมาเป็นเงิน

2.2 ในกรณีต้องการทราบเหตุแห่งการเป็นหนี้ ความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ ใช้วัดจากคำถามเปิด

2.3 เมื่อได้สาเหตุแห่งการเป็นหนี้ นำมาหาความถี่ และลิกิเปอร์เซนต์

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คิดเป็นตัวเงินของแต่ละบุคคล ซึ่งถือเป็นคะแนนดิบ
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของรายได้ รายจ่าย कुल्यรายได้-รายจ่าย แยกตามสภาพสมรส วุฒิ และกลุ่มอายุราชการต่าง ๆ โดยใช้สูตร .-

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดย \bar{X} แทนจำนวนเงินเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของจำนวนเงินแต่ละช่วงที่ต้องการ

N แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของแต่ละกลุ่มแยกสังกัด

$$\text{สูตร } s^2 = \frac{\sum X^2}{n-1} - \frac{(\sum X)^2}{n(n-1)}$$

4. หาค่าความแปรปรวนรวม (Pooled Variance)

$$\text{สูตร } s^2_{\bar{x}_1 - \bar{x}_2} = \frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}$$

โดย s_1^2 แทนความแปรปรวนของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา

s_2^2 แทนความแปรปรวนของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5. ใช้ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างตามสมมติฐานของครูทั้งสองสังกัด

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

6. ใช้เปอร์เซ็นต์ในกรณีศึกษาแนวโน้มนความแตกต่างระหว่างหนี้สิน และร้อยละของการเป็นหนี้ ในสมมติฐานข้อ 5 และ ข้อ 6

7. ใช้ F-test เพื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างวุฒิ ในเรื่องหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. สภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวอย่าง

1. สภาพสมรส

ตาราง 4 สภาพสมรสแยกตามสังกัดและวุฒิ

วุฒิ	โสด				แต่งงาน				รวม
	สามัญฯ		องค์การ		สามัญฯ		องค์การ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ปริญญาตรีและสูงกว่า	45	26.63	17	5.40	17	10.06	24	7.62	103
อนุปริญญา, ป.ม., ป.กศ.สูง, เทียบ	25	14.79	42	13.33	42	24.85	92	29.21	201
ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า	1	0.59	54	10.97	34	20.12	64	20.32	133
ไม่มีวุฒิทางครู	2	1.18	3	0.95	3	1.78	39	12.38	47
รวม	73	43.19	996	30.47	96	56.81	219	69.53	484

จากตารางที่ 4 ตัวอย่างทั้งหมด 484 คน แยกเป็นสังกัดกรมสามัญศึกษา 169 คน องค์การบริหารส่วนจังหวัด 515 คน กรมสามัญศึกษาแยกเป็นโสดร้อยละ 43.19 ของกลุ่มตัวอย่างกรมสามัญศึกษา และแต่งงานแล้วร้อยละ 56.81 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แยกเป็นโสด ร้อยละ 30.47 ของกลุ่มตัวอย่างครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด และแต่งงานแล้วร้อยละ 69.53

พิจารณาสภาพสมรสตามวุฒิ ครูกรมสามัญศึกษาจะมีวุฒิในระดับอนุปริญญา และปริญญา ในอัตราที่สูง ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีวุฒิระดับต่ำกว่าปริญญาสูง กล่าวคือสภาพโสด ระดับปริญญา กรมสามัญศึกษามีร้อยละ 26.63 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีเพียงร้อยละ 5.10 แต่งงานแล้วระดับปริญญา กรมสามัญศึกษามีร้อยละ 10.06 ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีร้อยละ 7.62 ส่วนระดับอนุปริญญา สภาพโสด ครูกรมสามัญศึกษามีร้อยละ 14.79 ครู องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีร้อยละ 13.33 ซึ่งไม่ต่างกันนัก และในวุฒิอนุปริญญา แต่งงาน แล้ว ครูกรมสามัญศึกษามีร้อยละ 24.85 ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีร้อยละ 29.21 วุฒิ ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า ครูกรมสามัญศึกษามีร้อยละ 10.97 ครูองค์การบริหารส่วน จังหวัดมีร้อยละ 20.32 และในกลุ่มผู้ไม่มีวุฒิทางครู เป็นครูกรมสามัญศึกษาร้อยละ 0.95 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีร้อยละ 12.38 จะเห็นว่าในวุฒิอนุปริญญาแต่งงานแล้วลงมา ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีเปอร์เซ็นต์มากกว่าครูกรมสามัญศึกษา

2. สภาพการณ์อยู่อาศัย

ตาราง 5 สภาพการณ์อยู่อาศัยของครัวเรือนต่างสังคมแยกตามวุฒิ

	บ้านเดี่ยว		บ้านรวมเอง		บ้านตึกแถว		เช่าบ้านอยู่		เช่าบ้านอยู่		อาศัยอยู่กับญาติในดง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริบท														
สามัญ	21	20.56	40	47.06	1	0.98	9	8.82	15	14.71	8	7.84	102	100
องคกร	6	14.65	16	50.02	4	9.76	-	-	12	29.27	3	0.95	41	100
อนุปริญญา														
สามัญ	16	21.57	19	35.55	3	5.56	5	9.93	3	11.29	5	9.93	56	100
องคกร	15	11.19	73	56.72	10	7.46	-	-	50	22.59	5	2.24	134	100
ป.ป.เทียบ														
สามัญ	1	16.67	4	66.66	-	-	1	16.67	-	-	-	-	6	150
องคกร	8	9.16	67	70.41	5	5.10	-	-	15	15.51	1	1.02	98	100
ไม่มีวุฒิ														
สามัญ	1	100.00	5	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
องคกร	2	100.00	3	100.00	5	7.14	-	-	1	10.50	2	4.16	42	100

3. ลักษณะการกินอยู่

ตาราง 6 ลักษณะการกินอยู่แยกตามสังกัดและวุฒิ

วุฒิ	สังกัด	อยู่กินอิสระ		อยู่กินร่วมกับผู้อื่น โดยออกค่าใช้จ่ายบาง		อยู่กินร่วมกับผู้อื่นโดยไม่ออกค่าใช้จ่าย		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญา	สามัญฯ	62	60.78	34	33.33	6	5.88	102	100
	องค์การฯ	29	70.73	12	29.27	-	-	41	100
อนุปริญญา	สามัญฯ	42	75.00	13	23.21	1	1.79	56	100
	องค์การฯ	97	72.39	31	23.13	6	4.48	134	100
ป.ป.,ป.กศ.	สามัญฯ	4	66.66	1	16.67	1	16.67	6	100
	องค์การฯ	65	66.33	29	29.59	4	4.08	98	100
ไม่มีวุฒิทางครู	สามัญฯ	4	80.00	1	20.00	-	-	5	100
	องค์การฯ	40	95.24	2	4.76	-	-	42	100

จากตารางที่ 6 ในวุฒิปริญญา มีครูกรมสามัญศึกษาอยู่กินอิสระร้อยละ 60.78 ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละ 70.73 อยู่กินร่วมกับผู้อื่นโดยออกค่าใช้จ่ายบาง ครูกรมสามัญศึกษามีร้อยละ 33.33 ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีร้อยละ 29.27 ส่วนการอยู่กินร่วมกับผู้อื่นโดยไม่ออกค่าใช้จ่ายเลย กรมสามัญศึกษามีร้อยละ 5.88 ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มี

ในวุฒิอื่น ๆ ลักษณะการกินอยู่ของครูทั้งสองสังกัดก็มีลักษณะใกล้เคียงกัน ส่วนมากไปแต่ละวุฒิ ครูทั้งสองสังกัดจะอยู่กินอิสระมากที่สุด และอยู่กินกับผู้อื่นโดยออกค่าใช้จ่ายบ้างเป็นอันดับรองลงมาและอยู่กินรวมกับผู้อื่นโดยไม่ออกค่าใช้จ่ายเลยน้อยที่สุด และในพวกไม่มีวุฒิของครูทั้งสองสังกัด ไม่มีใครอยู่กินรวมกับผู้อื่นโดยไม่ออกค่าใช้จ่ายเลย

4. จำนวนบุตร บุคคลในครอบครัวที่รับผิดชอบ และผู้อยู่ในอุปการะ

ตาราง 7 รายละเอียดจำนวนบุตร บุคคลในครอบครัวที่รับผิดชอบและผู้อยู่ในอุปการะ

สังกัด \ วุฒิ	ปริญญา (เฉลี่ยต่อคน)	อนุปริญญา (เฉลี่ยต่อคน)	ป.ป., ป.กศ. (เฉลี่ยต่อคน)	ไม่มีวุฒิ (เฉลี่ยต่อคน)
สามัญ	3.18	3.30	3.83	4.8
องค์การ	3.46	3.81	4.22	4.98

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า จำนวนบุคคลผู้อยู่ในอุปการะ รวมถึงจำนวนบุตร บิดามารดา ญาติพี่น้องและบุคคลอื่น ๆ ครูกรมสามัญศึกษาจะมีรายละเอียดบุคคลที่รับอุปการะต่ำกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดในทุกระดับวุฒิ กล่าวคือ ครูกรมสามัญศึกษาระดับปริญญา มี 3.18 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 3.30 คน ระดับ ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า มี 3.83 คน และผู้ไม่มีวุฒิ 4.8 คน สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดระดับปริญญา มี 3.46 คน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 3.81 คน ระดับ ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า มี 4.22 คน และผู้ไม่มีวุฒิ 4.98 คน

เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่มีวุฒิยิ่งต่ำก็ยิ่งมีจำนวนบุตรหรือบุคคลในความรับผิดชอบมากขึ้นตามลำดับ

ช. การวิเคราะห์เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดคิดว่าแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้โดยการพิจารณาจากกลุ่มรายได้ - รายจ่าย และไม่คำนึงถึงวุฒิ สภาพสมรส อายุราชการ โดยตั้งสมมุติฐานว่า ครูกรมสามัญศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด (รวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าถาวร)

สังกัด	จำนวนครู	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
สามัญฯ	169	-56.60	2,272,704	1.1126
องค์การ	315	-206.37	1,420,879	

$$t (.05) = 1.95996$$

จากตาราง 8 ปรากฏว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดเมื่อรวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าถาวรแล้ว มีความแตกต่างกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่าครูกรมสามัญศึกษาและครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานดังกล่าวข้างต้น

ตาราง 9 การเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด (ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าถาวร)

สังกัด	จำนวนครู	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
สามัญฯ	169	223.91	1,439,964	2.5308*
องค์การ	315	-40.05	742,665	

$$t (.05) = 1.95996$$

จากตาราง 9 เพื่อที่จะทราบต่อไปว่า อะไรเป็นเหตุให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครู ทั้งสองสังกัด ไม่แตกต่างกันและไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ทั้งนี้โดยการพิจารณาการใช้จ่ายโดยไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อสินค้าถาวร และจากการศึกษาก็พบว่า ความแตกต่างฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ .05 นั่นคือการที่ครูกรมสามัญศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าครูกรมสามัญศึกษา

ค. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพรายได้ของครูทั้งสองสังกัด โดยแยกสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการ

สมมติฐานว่า ครูทั้งสองสังกัดที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ ในระดับเดียวกัน จะมีรายได้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา โสภ

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายได้ ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	24	1,601	507,778.34	0.3871
	อภคการ	12	1,648.08	152,101.20	
6 - 10	สามัญฯ	8	2,057	368,394.86	2.1482
	อภคการฯ	3	1,572	14,763	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	13	2,744	1,963,879.58	1.3524
	อภคการ	2	1,952.50	382,812.50	

$$t (.05) \quad df. (34) = 2.032$$

$$t (.05) \quad df. (9) = 2.262$$

$$t (.05) \quad df. (13) = 2.160$$

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่าความแตกต่างระหว่างรายได้ของครูกรมสามัญศึกษา กับครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีระดับวุฒิปริญญา สถาปโสด กลุ่มอายุราชการ 1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันบ้างแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ รายได้ของครูทั้งสองสังกัดซึ่งมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปสถาปโสด และอายุราชการในกลุ่มเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2

ตาราง 11 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายได้ ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	25	2,652.6	33,451.62	0.3201
	องค์การ	0	2,553.2	426,514.2	
6 - 10	สามัญฯ	12	3,219.91	750,504.27	2.8377*
	องค์การ	10	2,387.1	230,023	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	20	4,175.4	3,565,980.31	2.8291*
	องค์การ	8	2,689.5	689,207.7	

$$t (.05) \text{ df. } (29) = 2.045$$

$$t (.05) \text{ df. } (20) = 2.086$$

$$t (.05) \text{ df. } (26) = 2.056$$

จากตาราง 11 ความแตกต่างระหว่างรายได้ของครูกรมสามัญศึกษากับครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า

1. กลุ่มผู้มีอายุราชการ 1 - 5 ปี วุฒิปริญญาตรี แต่งงานแล้ว ความแตกต่างของรายได้ที่ค้นพบ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ รายได้ของครูทั้งสองสังกัดซึ่งมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปและแต่งงานแล้ว อายุราชการ 1 - 5ปี ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

2. กลุ่มผู้มีอายุราชการ 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป วุฒิปริญญาตรี แต่งงานแล้ว ความแตกต่างของรายได้ที่คนพบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ รายได้ของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป แต่งงานแล้ว อายุราชการ 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตาราง 12 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด ที่มีวุฒิปริญญา อายุราชการ 6 - 10 ปี และแต่งงานแล้ว

ประเภทรายได้	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายได้ ต่อเดือน	ค่าความแปร ปรวน	t
เงินเดือน	สามัญฯ	12	1,797.33	1,108.85	4.07*
	องค์การ	10	1,648.9	12,312.29	
รายได้จากทาง ราชการ	สามัญฯ	12	126.07	523,408.65	0.057
	องค์การ	10	113.98	10,961.82	
รายได้พิเศษ	สามัญฯ	12	16.66	1,515.15	1.248
	องค์การ	10	94.2	37,308.62	
รายได้कुสมรส	สามัญฯ	12	1,280.18	1,047,203.06	2.260*
	องค์การ	10	530	229,000	

$$t (.05) \text{ df. } (20) = 2.086$$

จากตาราง 12 ต้องการทราบว่า รายได้ประเภทอะไร ที่ทำให้รายได้รวมของครูในกลุ่มอายุราชการ 6 - 10 ปี วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และแต่งงานแล้ว มีความแตกต่างกัน จากการแยกรายได้แต่ละประเภทนำมาเปรียบเทียบระหว่างครูทั้งสองสังกัดแล้ว พบว่า

1. ความแตกต่างของรายได้ที่ได้รับจากทางราชการ และรายได้พิเศษของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ครูทั้งสองสังกัดมีรายได้ที่ได้รับจากทางราชการและรายได้พิเศษ ไม่แตกต่างกัน

2. ความแตกต่างของรายได้ประเภทเงินเดือน และรายได้ที่ได้รับจากकुสมรสของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ครูทั้งสองสังกัดมีรายได้ประเภทเงินเดือน และรายได้จากकुสมรสแตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัดที่มีอายุราชการ 11 ปีขึ้นไป วุฒิปริญญา และแต่งงานแล้ว

ประเภทรายได้	สังกัด	จำนวนครู	เฉลี่ยรายได้ต่อเดือน	ค่าความแปรปรวน	t
เงินเดือน	สามัญฯ	20	2,091.3	246,801.75	1.46
	อังกการ	8	1,863.86	95,318.98	
รายได้จากทางราชการ	สามัญฯ	20	163.03	30,969.20	0.230
	อังกการ	8	141.33	58,794.62	
รายได้พิเศษ	สามัญฯ	20	354.17	2,216,285.04	0.496
	อังกการ	8	181.85	78,329.74	
รายได้कुสมรส	สามัญฯ	20	1,569	834,580.53	3.049 *
	อังกการ	8	512.5	626,250	

$$t (.05) \quad df. (26) = 2.056$$

จากตาราง 13 ต้องการทราบว่า รายได้ประเภทอะไร ที่ทำให้รายเฉลี่ยของครู ในกลุ่มอายุราชการ 11 ปีขึ้นไป วุฒิปริญญาตรีและแต่งงานแล้ว มีความแตกต่างกันจากการ แยกรายได้แต่ละประเภทแลวนำมาเปรียบเทียบระหว่างครูทั้งสองสังกัดแล้ว พบว่า

1. ความแตกต่างของรายได้ที่ได้รับจากทางราชการ รายได้พิเศษ และรายได้ ประเภทเงินเดือน ของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออาจ / กล่าวได้ว่า ครูทั้งสองสังกัดมีรายได้ที่ได้รับจากทางราชการ รายได้พิเศษ และรายได้ประเภท เงินเดือนไม่แตกต่างกัน

2. ความแตกต่างของรายได้ประเภทรายได้ที่ได้รับจากคุณสมรส ของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ครูทั้งสองสังกัดมีรายได้ประเภทที่ได้รับจากคุณสมรส แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา และโศค

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายได้ ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	18	1,314.72	53,097.35	0.51
	อภการ	32	1,246.25	466,806.77	
6 - 10	สามัญฯ	3	1,267	7,159	1.77
	อภการ	7	1,404.14	25,169.1	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	4	2,293.5	1,966,451	0.51
	อภการ	3	1,919.67	79,642	

$$t (.05) \quad df. (48) = 2.011$$

$$t (.05) \quad df. (8) = 2.306$$

$$t (.05) \quad df. (5) = 2.571$$

จากตาราง 14 ความแตกต่างระหว่างรายได้ของครูกรมสามัญศึกษากับครูอภการ
บริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ผู้มีวุฒิปริญญา, เทียบเท่า สภาโศค กลุ่มอายุราชการ
1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของรายได้ที่ค้นพบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือ รายได้ของครูทั้งสองสังกัดซึ่งมีวุฒิปริญญา, เทียบเท่า สภาโศค และอายุราชการใน
กลุ่มเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตาราง 15 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัด วิทยุปัญญา และ
 แต่งงานแล้ว

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายได้ ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	11	1,975.82	390,143.17	1.1709
	อังกการ	15	2,321.2	772,877.71	
6 - 10	สามัญฯ	4	2,787.25	175,411.66	3.0968*
	อังกการ	36	2,061.81	396,691.68	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	16	2,734	303,476.20	0.8816
	อังกการ	41	2,930.20	1,252,976.10	

$$t (.05) \quad df. (24) = 2.064$$

$$t (.05) \quad df. (55) = 2.005$$

จากตาราง 15 ความแตกต่างระหว่างรายได้ของครูกรมสามัญศึกษากับครูอังกการ
 บริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า

1. ผู้มีวิทยุปัญญา, เทียบเท่า สภาพแต่งงานแล้ว กลุ่มอายุราชการ 1 - 5
 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของรายได้ที่ค้นพบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ รายได้ของ
 ครูทั้งสองสังกัดซึ่งมีวิทยุปัญญา, เทียบเท่า แต่งงานแล้ว อายุราชการ 1 - 5 และ 11
 ปีขึ้นไป ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

2. ในกลุ่มผู้มีอายุราชการ 6 - 10 ปี ความแตกต่างของรายได้ที่ค้นพบ มี
 ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ รายได้ของครูทั้งสองสังกัด
 ที่มีวิทยุปัญญา, เทียบเท่า แต่งงานแล้ว อายุราชการ 6 - 10 ปี มีความแตกต่างกัน ซึ่ง
 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตาราง 16 การเปรียบเทียบรายได้ของครูทั้งสองสังกัดที่มีอายุราชการ 6 - 10 ปี วุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว

ประเภทรายได้	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายได้ ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
เงินเดือน	สามัญฯ	4	1,537.5	82,435.6	0.7097
	อภการ	36	1,421.69	13,891.9	
รายได้จากทาง ราชการ	สามัญฯ	4	87.92	5,695.28	0.3678
	อภการ	36	73.63	3,448.37	
รายได้พิเศษ	สามัญฯ	4	41.67	6,944.72	0.295
	อภการ	36	28.69	7,139.65	
รายได้कुสมรส	สามัญฯ	4	1,120.26	164,100	2.6851*
	อภการ	36	538.89	210,730.16	

$$t (.05) \text{ df. } (38) = 2.021$$

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่ารายได้ประเภทอะไร ที่ทำให้รายได้เฉลี่ยของครูในกลุ่มอายุราชการ 6 - 10 ปี วุฒิปริญญา, แต่งงานแล้ว มีความแตกต่างกันจากการแยกประเภทของรายได้แล้วนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างครูทั้งสองสังกัดแล้ว "พบว่า

1. ความแตกต่างของรายได้ที่ได้รับประเภทเงินเดือน รายได้ที่ได้รับจากทางราชการและรายได้พิเศษของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือรายได้ประเภทเงินเดือน รายได้ที่ได้รับจากทางราชการ และรายได้พิเศษ ไม่ทำให้รายได้เฉลี่ยของครูทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน

2. ความแตกต่างของรายได้ประเภทรายได้ที่ได้รับจากคู่สมรส ของครูทั้งสองสังกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ รายได้ที่ได้รับจากคู่สมรส ทำให้รายได้เฉลี่ยของครูทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน

๑. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด โดยแยกสภาพสมรส วุฒิ และ อายุราชการ

โดยตั้งสมมติฐานว่า ครูทั้งสองสังกัดที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการในระดัยเดียวกันจะมีรายจ่ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา และ โสค

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายจ่าย ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	24	1,420.40	541,295.13	0.3914
	องค์การ	12	1,485	59,878	
6 - 10	สามัญฯ	8	1,768.50	401,777.43	0.2411
	องค์การ	3	1,854	226,389	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	13	3,069	4,551,831.25	0.6007
	องค์การ	2	2,496	1,119,008	

$$t (.05) \text{ df. } (34) = 2.033$$

$$t (.05) \text{ df. } (9) = 2.262$$

$$t (.05) \text{ df. } (13) = 2.160$$

จากตาราง 17 ความแตกต่างระหว่างรายจ่ายของครู กรมสามัญศึกษา กับครู องค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ผู้มีวุฒิปริญญา โสค กลุ่มอายุราชการ 1 - 5 ปี, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของรายจ่ายที่ค้นพบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมีวุฒิปริญญา โสค และอายุราชการในกลุ่มเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3

ตาราง 18 การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา และแต่งงาน
แล้ว

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายจ่าย 'ต่อเดือน'	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญ	25	2,731	5,388,372.66	0.3567
	อังกการ	6	2,528.33	622,118.2	
6 - 10	สามัญ	12	3,222.91	2,756,868.63	1.4534
	อังกการ	10	2,446.1	559,244.7	
11 ปีขึ้นไป	สามัญ	20	3,929.15	2,422,672.31	0.5161
	อังกการ	8	3,453.5	5,825,036.42	

$$t (.05) \text{ df.}(29) = 2.045$$

$$t (.05) \text{ df.}(20) = 2.086$$

$$t (.05) \text{ df.}(26) = 2.056$$

จากตาราง 18 ความแตกต่างระหว่างรายจ่ายของครูกรมสามัญศึกษากับครู
อังกการบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ผู้มีวุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว กลุ่มอายุราชการ
1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของรายจ่ายที่ค้นพบ ไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ นั่นคือ รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมีวุฒิปริญญา แต่งงานแล้ว และอายุราชการ
ในกลุ่มเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3

ตาราง 19 การเปรียบเทียบรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒอนุปริญญา และ โสภ

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยรายจ่าย ต่อเดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	18	1,556.27	613,841.05	1.03
	อังกการ	32	1,811.06	856,096	
6 - 10	สามัญฯ	3	1,834	3,139,756	0.24
	อังกการ	7	1,580.28	284,947.9	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	4	2,600	6,128,658.67	0.63
	อังกการ	3	1,815.33	72,921.4	

$$t (.05) \quad df. (48) = 2.011$$

$$t (.05) \quad df. (8) = 2.306$$

$$t (.05) \quad df. (5) = 2.571$$

จากตาราง 19 ความแตกต่างระหว่างรายจ่ายของครู กรมสามัญศึกษา กับ
ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ผู้มีวุฒอนุปริญญา, เทียบเท่า โสภ กลุ่มอายุ
ราชการ 1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของรายจ่ายที่ถนน
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือรายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมีวุฒอนุปริญญา, เทียบเท่า
โสภ และอายุราชการในกลุ่มเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน
ข้อ 3

ตาราง 20 การเปรียบเทียบกระจายของครูทั้งสองสังกัด ผู้มีใบอนุญาต และ
 แต่งงานแล้ว

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยกระจาย ต่อเคื่อน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญ	11	2,294.82	749,112.77	1.6189
	อภการ	15	3,088	2,579,021	
6 - 10	สามัญ	4	3,171	566,547.33	1.7847
	อภการ	36	2,435	1,023,286.37	
11 ปีขึ้นไป	สามัญ	16	3,245.94	1,626,398.93	0.002
	อภการ	41	3,246.68	1,441,334.95	

$$t (.05) \quad df. (24) = 2.064$$

$$t (.05) \quad df. (55) = 2.005$$

จากตาราง 20 ความแตกต่างระหว่างกระจายของครู กรมสามัญศึกษากับครู
 อภการบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ผู้มีใบอนุญาต, เทียบเท่า แต่งงานแล้ว
 กลุ่มอายุราชการ 1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของกระจายที่เกณฑ์
 ไม่นับสำคัญทางสถิติ นั่นคือ กระจายของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมีใบอนุญาต, เทียบเท่า
 แต่งงานแล้ว และอายุราชการในกลุ่มเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติ-
 ฐานข้อ 3

จ. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุดัยรายได้-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด โดยแยกตามสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการ

โดยตั้งสมมติฐานว่า ครูทั้งสองสังกัดที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการในระดั้มเดียวกัน จะมีคุดัยรายได้รายจ่ายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 การเปรียบเทียบคุดัยรายได้-รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัด วุฒิปริญญา และโสด

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยคุดัยต่อ เดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	24	178.70	574,246.38	0.0914
	อังกการ	12	163.08	62,503.17	
6 - 10	สามัญฯ	8	288.50	174,974.79	2,307 *
	อังกการ	3	-273	112,197.00	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	13	-324.92	6,025,958.08	1.1605
	อังกการ	2	-543.50	192,820.50	

t (.05) df. (34) = 2.032

t (.05) df. (9) = 2.262

t (.05) df. (13) = 2.160

จากตาราง 21 ความแตกต่างระหว่างคุดัยรายได้-รายจ่าย ของครุกรรมสามัญศึกษา กับครุอังกการบริหารสวนจังหวัด ปรากฏว่า

1. กลุ่มอายุราชการ 1 - 5 และ 11 ปีขึ้นไป ความแตกต่างของคุดัยรายได้-รายจ่าย ที่ค้นพบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ คุดัยรายได้-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมีความวุฒิปริญญา โสด กลุ่มอายุราชการ 1 - 5 และ 11 ปีขึ้นไป ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานขอ 4

2. กลุ่มอายุราชการ 6 - 10 ความแตกต่างของคุุ้รย์รายได้-รายจ่ายที่กัน
 .นบ มีความแตกต่างก็อบางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ คุุ้รย์รายได้-รายจ่ายของ
 ครุ้ทั้งสองสังกัด อังษัฎฐิปริฎฐญา โสค อายุราชการ 6 - 10 นี้ มีความแตกต่างกันซึ่งไม่สอด
 กอองกับสมบงติรานขอ 4

ตาราง 22 แสดงรายได้และรายจ่ายเฉลี่ย ของครุ้ทั้งสองสังกัด อังษัฎฐิปริฎฐญา
 โสค อายุราชการ 6 - 10 ปี

สังกัด	รายได้เฉลี่ย ต่อเคื้อน	รายจ่ายเฉลี่ย ต่อเคื้อน	คุุ้รย์รายได้ รายจ่าย
อามัฎฐ องค์การ	2,057	1,768.50	288.50
	1,572	1,845	-273

จากตาราง 22 พิจารณารายได้เฉลี่ยของครุ้กรรบสำนัฎฐิทีกมาจะสูงกวากรุดงค์
 การบริหารส่วนจั้งหวัคถึง 485 บาท ต่อเคื้อน พิจารณารายจ่ายกรุดงค์การ บริหารส่วนจั้ง
 หวัคจะมีรายจ่ายสูงกวากรุดงค์การสำนัฎฐิทีกมาถึง 76.50 บาท ต่อเคื้อน จะเห็นว่า กรุ้กรรบ
 สำนัฎฐิทีกมายังมีเงินเหลือประมาณ 208.50 บาทต่อเคื้อน ในขณะที่กรุดงค์การบริหารส่วน
 จั้งหวัค ใช้จ่ายเงินเกินรายรับถึง 273 บาทต่อเคื้อน

ตาราง 23 การเปรียบเทียบมูลค่ารายได้-รายจ่าย ของกรูทั้งสองสังกัด วุฒิ
ปริญญา และแต่งงานแล้ว

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน กรู	เฉลี่ยมูลค่า เดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	25	-185.16	5,099,207.04	0.4239
	องคการ	6	24.83	248,362.2	
6 - 10	สามัญฯ	12	-3	1,905,706.92	0.1031
	องคการ	10	-59	1,356,914.3	
11 ปีขึ้นไป	สามัญฯ	20	246.25	3,183,707.56	1,189+
	องคการ	8	-764	5,758,783.85	

$$t (.05) \quad df. (29) \quad = \quad 2.045$$

$$t (.05) \quad df. (20) \quad = \quad 2.086$$

$$t (.05) \quad df. (26) \quad = \quad 2.056$$

จากตาราง 23 ความแตกต่างระหว่างมูลค่ารายได้-รายจ่าย ของกรูกรบสามัญ
ศึกษากับกรูองคการบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ความแตกต่างของมูลค่ารายได้-รายจ่าย
ที่กัพบ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ มูลค่ารายได้-รายจ่ายของกรูทั้งสองสังกัดซึ่งมีวุฒิปริญญา
แต่งงานแล้ว กลุ่มอายุราชการระดับเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติ-
ฐานข้อ 4

ตาราง 24 การเปรียบเทียบคุดัยรายได้-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด วุฒิอนุปริญญา และโสด

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยคุดัยต่อ เดือน	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญ	1๐	-241.55	449,251.35	1.3๐๖7
	อังกการ	32	-531	63๘,621.90	
6 - 10	สามัญ	3	-567	34,129.17	1.649๐
	อังกการ	7	-176.14	313,355.47	
11 ปีขึ้นไป	สามัญ	4	-312.5	1,594,253.7	๐.6452
	อังกการ	3	104.33	56,144.33	

$$t (.05) \quad df. (48) \quad = \quad 2.๐11$$

$$t (.05) \quad df. (8) \quad = \quad 2.306$$

$$t (.05) \quad df. (5) \quad = \quad 2.571$$

จากตาราง 24 ความแตกต่างระหว่างคุดัยรายได้-รายจ่าย ของครูกรมสามัญศึกษา กับอังกการบริหารสวนจังหวัด ปรากฏว่า ความแตกต่างของคุดัยรายได้-รายจ่าย ที่ค้นพบ ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ นั่นก็คือ คุดัยรายได้-รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งมี วุฒิอนุปริญญา, เทียบเท่า โสด ทุกคุดัยอายุราชการ ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานขอ 4

ตาราง 25 การเปรียบเทียบคู่รายได้-รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัด วิชา
อนุปริญา และแต่งงานแล้ว

อายุราชการ ปี	สังกัด	จำนวน ครู	เฉลี่ยคู่ราย ได้-ราย จ่าย	ค่าความ แปรปรวน	t
1 - 5	สามัญฯ	11	-319	1,008,496.80	0.9731
	อภการ	15	-768.93	1,831,161.71	
6 - 10	สามัญฯ	4	-383.75	414,421.58	0.1718
	อภการ	36	-322	919,477.22	
	สามัญฯ	16	-511.93	1,222,024.20	0.6003
	อภการ	41	-315.37	1,264,355.90	

$$t (.05) \quad df.(24) \quad = \quad 2.004$$

$$t (.05) \quad df.(55) \quad = \quad 2.005$$

จากตาราง 25 ความแตกต่างระหว่างคู่รายได้-รายจ่าย ของครูกรมสามัญ-
ศึกษา กับครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ความแตกต่างของคู่รายได้-รายจ่าย
ที่ค้นพบ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ คู่รายได้-รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัด ที่มี
วุฒิปริญญา, เทียบเท่า แต่งงานแล้ว ทุกกลุ่มอายุราชการ ไม่มีความแตกต่างกัน จึง
สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4

ฉ. การวิเคราะห์หนึ่งสัณระหว่างวุฒิ เป็นการศึกษานี้สัณรวมทั้งของครูกรมสามัญศึกษา และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดยตั้งสมมติฐานว่า ครูที่มีวุฒิต่ำจะมีหนึ่งสัณมากกว่าครูที่มีวุฒิสุง

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับหนึ่งสัณของครูที่มีวุฒิต่างกัน

Source of Variation	S.S.	df.	M.S.	F
Between	817,178.71	3	272,392.90	3.12*
Within	41,819,764.48	480	87,124.50	
total	42,636,943.19			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 = 2.62

จากตาราง 26 ผลปรากฏว่า พบความแตกต่างของหนึ่งสัณระหว่างครูที่มีวุฒิปริญญาตรี, วุฒิปริญญา, ป.ม., ป.กศ.สูง, วุฒิป.ป., ป.กศ. และผู้ไม่มีวุฒิต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ($F = 3.12^*$).

เพื่อที่จะได้ทราบว่ากลุ่มใดมีหนึ่งสัณมากกว่ากัน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ Duncan's Multiple Range Test ตรวจสอบ ผลปรากฏดังในตาราง

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างของหนี้สินระหว่างครูที่มีวุฒิแตกต่างกัน

วุฒิ		ปริญญา	อนุ.	ป.ป.	ไม่มีวุฒิ
	คะแนนเฉลี่ย	387.38	299.50	293.02	299.21
ปริญญา	387.38	-	87.88*	94.36*	88.17*
อนุ.	299.50		-	6.48	0.29
ป.ป.	293.02			-	6.19
ไม่มีวุฒิ	299.21				-

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีวุฒิปริญญามีหนี้สินมากกว่าผู้มีวุฒิอนุปริญญา ผู้มีวุฒิปริญญามีหนี้สินมากกว่าผู้มีวุฒิป.ป., ป.กศ. และผู้มีวุฒิปริญญามีหนี้สินมากกว่าผู้ไม่มีวุฒิต่างครุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5

ข. การวิเคราะห์อัตราการการเป็นหนี้ของครูทั้งสองสังกัด

โดยตั้งสมมติฐานว่า ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีร้อยละของการเป็นหนี้มากกว่าครูกรมสามัญศึกษา

ตาราง 28 จำนวนผู้เป็นหนี้ของครูทั้งสองสังกัด

สังกัด	สามัญฯ		องค์การ		รวม	
	จำนวนครู	ร้อยละ	จำนวนครู	ร้อยละ	จำนวนครู	ร้อยละ
เป็นหนี้	92	54.44	243	77.14	335	69.21
ไม่เป็นหนี้	77	45.56	72	22.86	149	30.21
รวม	169	100	315	100	484	100

จากตาราง 27 จำนวนครูทั้งหมด 484 คน ในจำนวน 484 คน มีผู้เป็นหนี้สิน 335 คน คิดเห็นร้อยละ 69.21 ผู้ไม่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 30.21 และในจำนวนผู้เป็นหนี้ จะเป็นครูสังกัดกรมสามัญศึกษาอยู่ร้อยละ 54.44 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ร้อยละ 77.14 นับว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอัตราร้อยละของผู้เป็นหนี้สูงกว่าครูกรมสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6

ข. การรวบรวมความคิดเห็นของครูทั้งสองสังกัดถึงเหตุแห่งการเป็นหนี้ และความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ

ตาราง 29 ความคิดเห็นของครูทั้งสองสังกัด ถึงเหตุของการเป็นหนี้

ความคิดเห็นของครูกรมสามัญ	จำนวนครู	ร้อยละ	ความคิดเห็นครูองค์การ	จำนวนครู	ร้อยละ
1. รับผิดชอบบุคคลในอุปการะมาก	44	26.04	1. เพื่อการศึกษาตนเองและบุตร	124	39.36
2. เพื่อการศึกษาตนเองและบุตร	30	17.75	2. รายได้น้อย	90	28.57
3. การใช้จ่ายภายในครอบครัว	24	14.20	3. ซื้อที่ดิน สร้างบ้าน ซ่อมบ้าน	69	21.90
4. รายได้น้อย	24	14.20	4. รับผิดชอบบุคคลในอุปการะมาก	67	21.27
5. ซื้อที่ดิน สร้างบ้าน ซ่อมบ้าน	24	14.20	5. การใช้จ่ายภายในครอบครัว	53	16.33
6. ใช้จ่ายส่วนตัว	15	9.46	6. ใช้จ่ายส่วนตัว	52	16.51
7. การลงทุน	12	7.10	7. การลงทุน	27	8.75
8. ไร้หนี้เกา	8	4.73	8. ไร้หนี้เกา	17	5.40

จากตาราง 28 ครูกรมสามัญศึกษาเห็นว่า เหตุที่ทำให้ครูเป็นหนี้สิน เรียงเปอร์เซ็นต์จากมากไปหาน้อย คือ ต้องรับผิดชอบบุคคลในอุปการะมาก เพื่อการศึกษาของตนเองและบุตร การใช้จ่ายในครอบครัว มีรายได้น้อย ต้องซื้อที่ดิน สร้างบ้าน ซ่อมแซมบ้าน ใช้จ่ายส่วนตัว ต้องลงทุน และไร้หนี้เกา

ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความเห็นคือ ต้องใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของตนเองและบุตร มีรายได้น้อย ต้องซื้อที่ดิน สร้างบ้าน ซ่อมแซมบ้าน รับผิดชอบบุคคลในอุปการะมาก การใช้จ่ายภายในครอบครัว การใช้จ่ายส่วนตัว การลงทุน และไร้หนี้เกา

ตาราง 30 แสดงความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการของครัวเรือนผู้ยาก

ความต้องการของครัวเรือนสามัญ	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ	ความต้องการของครัวเรือนอสังการา	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
1. บ้านพักครัว	53	31.36	1. เพิ่มเงินเคื้อน	142	45.08
2. เพิ่มเงินเคื้อน	52	30.76	2. เบิกเบี้ยเลี้ยงได้	72	22.86
3. เบิกเบี้ยเลี้ยงได้	37	21.89	3. บ้านพักครัว	45	14.29
4. ควบคุมราคาสินค้า	31	18.34	4. เบิกค่าเช่าบ้านได้	44	13.97
5. ความยุติธรรม	21	12.43	5. ควบคุมราคาสินค้า	33	10.48
6. การศึกษาต่อ	17	10.06	6. ความยุติธรรม	31	9.84
7. เบิกการรักษาพยาบาลได้ทุกคน	13	7.69	7. เบิกค่าเล่าเรียนบุตรให้เร็วขึ้น	17	5.40
8. การขยาย	10	5.92	8. การศึกษาต่อ	15	4.76
			9. การรคหักเงินเคื้อนเพื่อการสังคัม	10	3.17
			10. โอนกลับกระทรวงศึกษา	7	2.22
			11. การย้ายสอนโรงเรียนใกล้บ้าน	5	1.59
			12. เบิกเงินสะสมมาใช้ได้	2	0.63

จากตาราง 29 พบว่า สิ่งทีุ่ครัวกรมสามัญศึกษาต้องมากที่สุด คือ บ้านพักครัวและการเพิ่มเงินเคื้อน สำหรับสิ่งที่รคการบริหารส่วนจังหวัดต้องการมากที่สุด คือ การเพิ่มเงินเคื้อน และการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางได้ และความต้องการมีบ้านพักครัวเป็นรองลงมา

สิ่งที่ครัวกรมสามัญศึกษาต้องการแตกต่างจากรคการบริหารส่วนจังหวัด คือ การเบิกการรักษาพยาบาลได้ทุกคน

และสิ่งที่รคการบริหารส่วนจังหวัดต้องการแตกต่างไปจากครัวกรมสามัญศึกษา คือ การเบิกค่าเช่าบ้านได้ การเบิกเงินค่าเล่าเรียนบุตรให้เร็วขึ้น การรคหักเงินเคื้อนเพื่อการสังคัม การโอนกลับกระทรวงศึกษาธิการ การเบิกเงินสะสมมาใช้ได้

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาก่อนหน้า

การศึกษาศถานภาพทางเศรษฐกิจของครูกรมสามัญศึกษา และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็เพื่อต้องการทราบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดนั้นแตกต่างกันหรือไม่ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างครูที่อยู่ในคุณลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ มีสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการระดับเดียวกันจะแตกต่างกันหรือไม่ และต้องการทราบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับเหตุแห่งภาวะการเป็นหนี้สิน และความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ

วิธีดำเนินการ

โดยที่การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาถึงสภาพความแตกต่างทางเศรษฐกิจ ที่คำนึงถึงด้านรายได้ รายจ่ายเป็นสำคัญ สิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบจึงต้องคำนึงลักษณะของที่เป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นการออกข้อชี้ของแต่ละท้องถิ่นที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงเลือกศึกษาครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในอำเภอที่มีครูสังกัดกรมสามัญศึกษาอยู่ ซึ่งมีอยู่ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีสัชชนาลัย และอำเภอทุ่งเสลี่ยม

ตัวอย่างที่จะสุ่ม ได้นำเอาประชากรมาจัดระดับวุฒิ (Stratify) เป็นวุฒิ มี 4 ระดับ ที่ต้องการคือ วุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า วุฒินุปริญญา, ป.ม., ป.กศ.สูง, และเทียบเท่า วุฒิ ป.ป., ป.กศ., และเทียบเท่า กับผู้ไม่มีวุฒิต่างครู แล้วจึงสุ่มตัวอย่างออกมาจากแต่ละวุฒิ

จำนวนตัวอย่างสุ่มได้นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้จากครูกรมสามัญศึกษา 169 คน และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด 315 คน แยกตามวุฒิดังนี้

ปริญญาตรีและสูงกว่า	สามัญฯ	102 คน	องค์การฯ	41 คน
อนุปริญญา, ป.ม., ป.กศ.สูง	"	56 คน	"	135 คน
ป.ป., ป.กศ., เทียบเท่า	"	6 คน	"	98 คน
ไม่มีวุฒิต่างครู	"	5 คน	"	42 คน

การศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดครั้งนี้ มีเพียง 2 วุฒิ ที่มีจำนวนตัวอย่างเพียงพอที่จะนำมาเปรียบเทียบได้ คือ วุฒิปริญญา และวุฒิปริญญา, ป.ม., ป.กต.สูง และเทียบเท่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ t - test หากากความแตกต่างทางสถิติ

และเปอร์เซ็นต์ ในการศึกษาร้อยละของการเป็นหนี้สิน และจำนวนผู้มีหนี้สิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดโดยทั่วไปไม่คำนึงถึง สภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ และไม่พิจารณาถึงการใช้จ่ายค่านสินค้าอาหาร ครูกรรมสามัญศึกษาจะมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่พิจารณาถึงการใช้จ่ายค่านการซื้อสินค้าอาหารรวมด้วยแล้ว ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดจะไม่แตกต่างกัน

2. รายได้ของครูกรรมสามัญศึกษาและครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ที่มีสภาพโสด วุฒิปริญญา กลุ่มอายุราชการ 1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป สภาพแต่งงานแล้ว วุฒิปริญญา อายุราชการ 1 - 5 สภาพโสด วุฒิปริญญา เทียบเท่า กลุ่มอายุราชการ 1 - 5, 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป ปรากฏว่ารายได้ของครูทั้งสองสังกัด ไม่แตกต่างกัน

และครูสองสังกัดที่มีสภาพแต่งงานแล้ว วุฒิปริญญา เทียบเท่า กลุ่มอายุราชการ 1-5 และ 11 ปีขึ้นไป รายได้ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนกลุ่มแต่งงานแล้ว วุฒิปริญญา อายุราชการ 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป กับกลุ่มแต่งงานแล้ว วุฒิปริญญา เทียบเท่า อายุราชการ 6 - 10 ปี ปรากฏว่ารายได้ของครูสองสังกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เหตุที่ทำให้รายได้ในกลุ่มดังกล่าวแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจาก รายได้ที่ได้รับจาก กูสมรสแตกต่างกัน สำหรับในกลุ่มแต่งงานแล้ว วุฒิปริญญา อายุราชการ 6 - 10 มี นดกว่าจะเป็นเหตุเนื่องจากรายได้ที่ได้รับจากกูสมรสแตกต่างกันแล้ว รายได้จากประเภท เงินเคื่อนก็แตกต่างกันด้วย

3. รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด ไม่แตกต่างกัน เมื่อมีสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการในระดับเดียวกัน

4. คุลย์รายได้-รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัดไม่แตกต่างกัน ในเมื่อมีสภาพสมรส วุฒิ และอายุราชการระดับเดียวกัน นอกจากกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญา โสศ อายุราชการ 6 - 10 ปี มีคุลย์รายได้-รายจ่าย แตกต่างกัน

5. ความแตกต่างของการเป็นหนี้ระหว่างวุฒิ ปรากฏว่าครูวุฒิปริญญาตรีมีหนี้สินมากกว่าครูวุฒิปริญญา, ป.ป., ป.กศ. และผู้ไม่มีวุฒิทางครู ส่วนวุฒิปริญญา กับ ป.ป., ป.กศ., อนุปริญญากับผู้ไม่มีวุฒิทางครู และวุฒิ ป.ป., ป.กศ. มีหนี้สินไม่แตกต่างกัน

6. อัตราการเป็นหนี้ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนร้อยละของการเป็นหนี้สูงกว่าครูกรมสามัญศึกษา กล่าวคือ ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอัตราของผู้เป็นหนี้ร้อยละ 77.14 ครูกรมสามัญศึกษา มีอัตราของผู้เป็นหนี้ร้อยละ 54.44

7. สาเหตุที่ทำให้ครูทั้งสองสังกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายสูง ไม่สมคุลย์กับรายได้ จนเป็นเหตุให้กองทุนนี้ยืมสินนั้น จากความคิดเห็นของครูทั้งสองสังกัด มีความเห็นสอดคล้องกัน ซึ่งอาจสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุที่เป็นหนี้ได้ดังนี้

7.1 ต้องรับผิดชอบบุคคลในครอบครัว ซึ่งมี พ่อแม่ บุตร และผู้อยู่ในอุปการะ

7.2 ใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในการเพิ่มวุฒิของตนเอง และการศึกษาของบุตร

7.3 ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

7.4 เนื่องจากรายได้น้อย

7.5 ต้องใช้จ่ายไปในการซื้อสินค้าอาหาร ไร่แก่ ที่ดิน บ้าน และการซ่อมแซมบ้าน

7.6 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูง

7.7 ใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

7.8 ต้องใช้หนี้เก่าที่ยืมมา

8. ความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ จากการรวบรวมความคิดเห็นของครูทั้งสองสังกัด อาจแยกความต้องการได้ 2 อย่าง คือ ความต้องการความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ กับความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งประมวลได้ดังนี้

ความต้องการด้านเศรษฐกิจและสวัสดิการ มี

1. ขอให้ทางราชการเพิ่มเงินเดือนให้พอกับค่าใช้จ่าย
2. เมื่อเดินทางไปราชการพิเศษ หรือการย้าย ควรจะเบิกค่าเดินทางไปรษณียบัตร ค่าเบี้ยเลี้ยงได้

3. จัดให้มีบ้านพักครู

4. ขอให้เบิกค่าเช่าบ้านได้

5. เบิกการรักษาพยาบาลได้ทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอัตราเงินเดือนว่าจะอยู่ระดับใด ชั้นใด และชั้นอะไร

6. ควบคุมราคาสินค้า

7. เบิกเงินสะสมมาใช้ได้

ความต้องการด้านจิตใจ กำลังขวัญ มี

1. ต้องการความยุติธรรม

2. การขอย้ายควรจะเป็นไปตามเจตนาของผู้ขอ

3. ส่งเสริมการศึกษาต่อ

4. การหักเงินเดือน ควรเป็นไปตามความสมัครใจ

5. การเบิกเงินค่าเล่าเรียนบุตร ควรจะให้เร็วทันกับความต้องการ

6. ประสงค์จะโอนการศึกษาไปอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ความแตกต่างฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัด ถ้าไม่พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายด้านสินค้าอาหารแล้ว ฐานะทางเศรษฐกิจของครูกรมสามัญศึกษา จะดีกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อคำนึงถึงการใช้จ่ายด้านสินค้าอาหาร ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดไม่แตกต่างกัน

การใช้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่าย แต่ผลของการใช้จ่ายจะเป็นเครื่องชี้ฐานะใด เช่น การมีที่ดิน บ้าน เครื่องใช้ประเภทถาวร ใดแก่ ตูเย็น พัดลม รถยนต์ ฯลฯ เหล่านี้ เป็นเครื่องชี้ฐานะใด แต่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาถึงขั้นนี้ เพียงแต่ทราบว่า ครูกรมสามัญศึกษามีแนวโน้มการใช้จ่ายค่านสินค้าถาวรสูงกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

จึงกล่าวสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจโดยรวมแล้ว ครูกรมสามัญศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ถ้าพิจารณาการเปรียบเทียบรายได้ รายจ่าย คุณ้รายได้-รายจ่าย ของครูทั้งสองสังกัดที่มีสภาพสมรส วุฒิ อายุราชการ ระดับเดียวกัน โดยพื้นฐานแล้วจะไม่แตกต่างกัน มาประกอบการพิจารณา ก็จะสามารถตอบได้ว่า เหตุที่ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน ก็เนื่องจากว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอัตราของผู้มีวุฒิต่ำมากกว่าอัตราในวุฒิต่ำของกรมสามัญศึกษาอยู่มาก ซึ่งพอจะเทียบให้เห็นได้ดังนี้ (เทียบจากตัวอย่างที่สุ่มได้)

วุฒิปริญญา	สามัญ : องค์การ	10 : 4
วุฒินุปริญญา	สามัญ : องค์การ	10 : 24
วุฒิป.ป., ป.กศ.	สามัญ : องค์การ	10 : 16
ไม่มีวุฒิต่างครู	สามัญ : องค์การ	10 : 84

จึงกล่าวได้ว่า วุฒิต่างครูจะมีวนที่ทำให้แนวโน้มทางเศรษฐกิจของครูทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน

2. ความแตกต่างของรายได้ที่คนพบในกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญา อายุราชการ 6 - 10 และ 11 ปีขึ้นไป แต่งงานแล้ว กับผู้มีวุฒินุปริญญา อายุราชการ 6 - 10 ปี แต่งงานแล้ว ของครูทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน เนื่องจากรายได้ที่ได้รับจากคู่สมรส กับรายได้จากเงินเคือแตกต่างกัน

กรณีรายได้ที่ได้รับจากคู่สมรสแตกต่างกัน ก็เป็นเครื่องชี้หนึ่งว่า รายได้ของคู่สมรสของครูกรมสามัญศึกษา สูงกว่ารายได้ของคู่สมรสของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีส่วนทำให้รายได้ของครูทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน

สำหรับเหตุที่ทำให้รายได้ทางการเงินเดือนของครูทั้งสองสังกัด กลุ่มวุฒิปริญญา
อายุราชการ 6 - 10 ปี แต่งงานแล้วของครูทั้งสองสังกัด ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วไม่น่า
จะแตกต่างกัน ทั้งนี้ต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงว่าผู้มีอายุราชการ 6 - 10 ปีนั้น จะต้อง
ได้รับการบรรจุแต่งตั้งอย่างน้อย ปี พ.ศ. 2511 ลงมา ไม่เกินปี พ.ศ. 2507 และในปี
พ.ศ. 2511 ลงมานั้นไม่มีครุองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีวุฒิปริญญา ฉะนั้นผู้มีช่วงอายุราชการ
6 - 10 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องได้รับการศึกษาเพิ่มวุฒิในภายหลัง จึงทำให้
อัตราเงินเดือนเริ่มต้นของวุฒิต่ำ มีส่วนเป็นเหตุให้รายได้ของเงินเดือนแตกต่างกัน

3. การที่คุลย์รายได้-รายจ่าย ของครูกลุ่มอายุราชการ 6 - 10 ปี วุฒิปริญญา
โสด ทั้งสองสังกัดแตกต่างกัน ก็เนื่องจากว่า รายได้เฉลี่ยของครุองค์การบริหารส่วน
จังหวัดต่ำ กล่าวคือ รายได้เฉลี่ยของครุกรมสามัญศึกษา มี 2,057.00 บาท ในขณะที่
รายได้เฉลี่ยของครุองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เพียง 1,572.00 บาท และรายจ่าย
ของครุองค์การบริหารส่วนจังหวัดสูงกว่าของครุกรมสามัญศึกษา กล่าวคือ รายจ่ายของครุ
กรมสามัญศึกษาเฉลี่ย 1,768.50 บาท ในขณะเดียวกัน รายจ่ายเฉลี่ยของครุองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด ก็สูงถึง 1,845.00 บาท จึงทำให้ช่วงแตกต่างของคุลย์รายได้-รายจ่าย
ของครุองค์การบริหารส่วนจังหวัดกว้างมากขึ้น เป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างของคุลย์
รายได้-รายจ่ายของครูทั้งสองสังกัด

4. เหตุที่ครุวุฒิปริญญา มีหนี้สินมากกว่าครุในวุฒิต่ำกว่า อาจเนื่องมาจาก
อัตราค่าใช้จ่าย อันเนื่องมาจากการซื้อสินค้าดาวาร เพื่อเป็นการสร้างฐานะ เช่น การ
ผ่อนส่งที่ดิน บ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน และอีกประการหนึ่งในระหว่างเรียนปริญญาสูง ๆ
ต้องใช้จ่ายเงินทางการศึกษามากเป็นเหตุให้ต้องกู้หนี้ยืมสินไปเรียน จึงเป็นเหตุต่อเนื่อง
เกี่ยวกับการใช้หนี้เดิม

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าโดยทั่วไปแล้วครูกรมสามัญศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด การที่จะปรับปรุงฐานะทางเศรษฐกิจของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เทียบเท่ากับครูกรมสามัญศึกษา และสามารถยังชีพอยู่ได้โดยไม่เสียค่าจ้างไปปฏิบัติหน้าที่ ก็ควรจะเลือก

1. จะรับสมัครบรรจุครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับวุฒิที่สูง เพื่อให้มีรายได้สูง หรือจะรับครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีวุฒิกำ เพื่อให้ได้ปริมาณมาก เติมา เป็นภาระทางด้านเศรษฐกิจ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรจะรับผู้ที่มีวุฒิทางครูที่สูงไว้ก่อน และควรที่จะเพิ่มการรับผู้ที่มีวุฒิต่ำลงน้อยลงปริญญา จนกระทั่งถึงระยะหนึ่งที่จะกำหนดได้ว่าอย่างน้อยจะเป็นครูควรมีพื้นฐานความรู้ด้อยกว่าปริญญา หรือเทียบเท่า
2. เพิ่มรายได้ โดยการเพิ่มเงินเดือนราชการเป็นระยะตามค่าครองชีพที่สูงขึ้น
3. เพิ่มสวัสดิการ เช่น บ้านพักครู ถ้าไม่สามารถจัดหาบ้านพักครูได้ ก็ควรจะให้ครูมีสิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านได้บ้าง
4. สถานที่ทำงานควรไกลที่ใกล้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายค่าเดินทางไปทำการสอน ครูที่อยู่ไกลที่อยู่อาศัยก็ควรย้ายมาอยู่ใกล้ เพื่อความเหมาะสม และตามความสมัครใจ
5. เนื่องจากเงินเดือนครูน้อย การพิจารณาบรรจุแต่งตั้งครูควรได้คำนึงถึงภูมิฐานะเป็นสำคัญ เพื่อครูจะได้ไม่ต้องใช้จ่ายค่าที่พักอาศัย หรือเดินทางโดยใช่เหตุ
6. ควรมีรายการอบรม สัมมนา ในเรื่อง การประหยัด การเพิ่มพูนรายได้ การหางานพิเศษทำ หรือการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การคุมกำเนิด หรือวิธีแก้งาน ฯลฯ เพื่อให้เป็นแรงบันดาลใจให้ครูมีความอดทน ประหยัด และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และขยันหมั่นเพียร เพื่อความกินที่อยู่ดี ซึ่งจะมีผลต่อขวัญในการทำงานของครูอย่างมาก
7. ควรมีการวิจัยทำนองนี้บ้างกว้างขวาง และเปรียบเทียบกับสังกัดอื่น ๆ ทั่ว เช่น เทศบาล ฯลฯ เพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนและสวัสดิการให้สอดคล้องกันทุกสังกัด และเพื่อให้เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น

8. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบรายได้ ตามวิถีของข้าราชการครู กับผู้ประกอบการอาชีพอื่น อาชีพอื่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเงินเดือนตามวิถีของข้าราชการยังน้อยกว่าผู้ประกอบการอาชีพอื่นมากนัก เพื่อจะได้นำไปเสนอแนะคณะรัฐมนตรีเพื่อปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการให้ยุติธรรมและเพียงพอ อีกทั้งเป็นการช่วยลดอัตราการโยกย้าย ลาออกไปประกอบอาชีพอื่น รวมทั้งการกอร์ปรั้งไว้ในวงราชการด้วย

9. ควรมีการวิจัยทำนองเดียวกันเกี่ยวกับสิ่งที่กล่าวมาแล้ว แต่เปรียบเทียบข้าราชการในกระทรวงต่าง ๆ ข้าราชการกับผู้ประกอบการอย่างอื่น

10. ควรพิจารณาไวกาลวงเวลา หรือมีเงินพิเศษให้กับครูในระกับประถม และมัธยมศึกษาบ้าง เมื่อเทียบกับกรมอื่น ๆ ในปัจจุบัน ปรากฏว่าครูในกรมสามัญ และองค์กรการ มีรายได้พิเศษน้อยอยู่มาก

๐

บรรณานุกรม

-

-

บรรณานุกรม

การวิจัย, กอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ภาวะความเป็นอยู่ของครูในภาค
ศึกษา 2 เล่ม 2 พฤศจิกายน 2503 โรงพิมพ์คุรุสภา.

การวิจัย, กอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ "ผลการสำรวจภาวะความเป็นอยู่
ของครูทั่วประเทศ" เอกสารวิจัยการศึกษา เล่ม 6 สิงหาคม 2504,
62 หน้า.

จำนงค์ สมประสงค์ การบริหารพนักงานกรเจ้าหน้าที่ โรงพิมพ์กรุงเทพฯการพิมพ์
2514, 971 หน้า.

จำนงค์ สมประสงค์ ระบบและระเบียบปฏิบัติของข้าราชการพลเรือน โรงพิมพ์กรุงเทพฯ
การพิมพ์ 2514, 267 หน้า.

ธรรมรส โชติคุณุธร มนุษยสัมพันธ์ โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์ 2512, 476 หน้า.

ชูศักดิ์ เทียงตรง การบริหารบุคคลในภาครัฐกิจ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2517, 215 หน้า.

ปวีณา สัจจพันธ์ "การสำรวจครูโรงเรียนราษฎร์" การวิจัยทางการศึกษา กันยายน
2514 หน้า 1 - 11.

ปิ่น รังสิลย์ การสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2506
วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ 2507.

วิชาการ, กอง สำนักงาน ก.ม. (สภาพรายได้-รายจ่ายของข้าราชการ พ.ศ. 2514
112 หน้า.

ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, ที่ทำการ สภาวะความเป็นอยู่ของครูเชียงใหม่ 154 หน้า.

สมพงษ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคล ไทยวัฒนาพานิช 2516, 551 หน้า.

สารโรย ยันตโกศล การเปรียบเทียบวุฒิและฐานะทางเศรษฐกิจของครูชายและหญิงใน
โรงเรียนคาทอลิก ในจังหวัดพระนคร 2510 วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 77 หน้า.

/ เสาวนีย์ สัมชัญ บันทึกแสดงกิจการในหน้าที่และแก้ไขสิ่งบกพร่อง เรื่องข้อกีดเห็นเกี่ยวกับ
กับการปรับปรุงตัวบุคคลและงานในหน้าที่ครูใหญ่ 38 หน้า.

อุทัย นาคสวัสดิ์ และคณะ ภาวะการครองชีพของข้าราชการชั้นจั่วจวา ในจังหวัดพระนคร
ธนบุรี ในรอบปี 2505 - 2506 74 หน้า.

เอกสารโรเนียว

/ สามัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ สภาพทางเศรษฐกิจของครู 7 หน้า.

ภาษาอังกฤษ

Beach, Dale S., Personnel the Management of People at Work,
Second Edition, The Macmillan Company 1970, Chapter 23.

Odiorne, George S., Personnel Administration by Objectives,
Richard D. Irwin, Inc., 1971, 470 pp.

Johns, Roe L., and Edgar L. Morphet, Financing the Public
Schools, Englewood cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc.,
1960, Chapter 17.

Moore, Harold E., and Newell B. Waters, Personnel Administration
in Education, New York : Harper & Brothers, 1955
Chapter 10.

UNESCO, Secondary Teacher's Salaries, Publication No.157,
Geneva 1954, 289 pp.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
วัดฐานะทางเศรษฐกิจของคุณ

แบบสอบถามเพื่อศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจของข้าราชการครู
ปี 2517

ก. ข้อมูลทั่วไป

1. เป็นครูสังกัด กรมสามัญศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. อายุราชการ ปี (นับจำนวนเต็ม)
3. อัตราเงินเดือนปัจจุบันก่อนหักภาษี.....บาท หลังหักภาษี และ
เงินสะสมบาท
4. สถานภาพสมรส โสด แต่งงาน
5. วุฒิต่างครู
 ไม่มีวุฒิต่างครู
 ป.ป., ป.กศ. หรือเทียบเท่า
 อนุปริญญา, พ.ม., ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี
6. ที่อยู่อาศัย
 อยู่บ้านพักครู
 อยู่บ้านของตนเองหรืออยู่กับพ่อแม่
 อยู่บ้านของตัวเองแต่เสียค่าเช่าที่ดิน
 เช่าบ้านอยู่(เบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้เดือนละ.....บาท)
 เช่าบ้านอยู่ เบิกค่าเช่าจากทางราชการไม่ได้
 อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง
7. ลักษณะการกินอยู่
 อยู่กินเป็นอิสระ
 อยู่กินร่วมกับผู้อื่นโดยออกค่าใช้จ่ายบ้าง
 อยู่กินร่วมกับผู้อื่นโดยไม่ออกค่าใช้จ่าย

8. จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ

บุตรธิดา คน
บิดามารดาญาติพี่น้อง คน
ผู้อยู่อาศัยอื่น คน

ข. ประเภทรายได้

1. รายได้ของ ที่ได้รับจากทางราชการนอกจากเงินเดือนประจำ ในปี 2517 (ตอบ)

ก. ค่าเล่าเรียนบุตร บาท
ข. ค่าช่วยเหลือบุตร บาท
ค. ค่าเช่าบ้าน บาท
ง. ค่ารักษาพยาบาล บาท
จ. ค่าเบี้ยเลี้ยง บาท
ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ) บาท
รวม บาท

2. รายได้พิเศษจากการทำงานนอกเวลา หรือรายได้พิเศษจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ ประมาณ ปีละ บาท

3. รายได้ของคู่สมรสและบุคคลในครอบครัวที่มอบให้แก่ท่าน ถือเป็นรายได้ประมาณ เดือนละ บาท

ค. ประเภทรายจ่าย

1. รายจ่ายในครัวเรือน (ตอบเดือน)

ก. ค่าอาหาร บาท
ข. ค่าเช่าบ้าน บาท
ค. ค่าไฟฟ้า บาท
ง. ค่าน้ำประปา บาท
จ. ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของบุตร บาท
ฉ. ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้อยู่ในอุปการะ บาท
ช. อื่น ๆ (โปรดระบุ) บาท
รวม บาท

2.	ค่าใช้จ่ายส่วนตัว (ต่อเดือน)	
ก.	ค่าอาหาร เครื่องดื่มนอกบ้านบาท
ข.	ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องสำอางส่วนตัวบาท
ค.	ค่าเดินทางไปกลับ ที่ทำงานรวมค่าน้ำมันบาท
ง.	ค่าน้ำมันรถ ค่าซ่อมแซมรถส่วนตัวบาท
จ.	ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงบาท
ฉ.	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดส่วนตัว เช่น ค่าตัดผม สระผมบาท
ช.	ค่าของขวัญบาท
ซ.	ค่าขนส่งสินค้าบาท
ญ.	ค่าใช้จ่ายหนี้เงินกู้ (เงินต้น)บาท
ฎ.	ค่าดอกเบี้ยบาท
ฏ.	อื่น ๆ (โปรดระบุ)บาท
	รวมบาท

3.	ค่าใช้จ่ายของท่าน (ต่อปี)	
ก.	ค่านั่งรถไฟ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของท่านบาท
ข.	ค่ารักษาพยาบาลบาท
ค.	จ่ายอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้จ่ายทุกเดือน (โปรดระบุ)บาท
	รวมบาท

4.	ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าถาวร (ต่อปี)	
ก.	ค่าเครื่องตกแต่งบ้าน สร้างบ้านบาท
ข.	ค่าเครื่องใช้ถาวร เช่น รถยนต์บาท
	รถจักรยานยนต์บาท
	ตู้เย็นบาท
	โทรทัศน์บาท
	วิทยุบาท
	พัดลมบาท

.....บาท

.....บาท

.....บาท

รวมบาท

๗. ภาวะหนี้สิน และความต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ

1. อัตราเงินคืนที่ท่านได้รับอยู่ในปัจจุบันเพียงพอกับความเป็นอยู่ของท่านหรือไม่
 ไม่พอ พอ เหลือใช้

2. ถ้าอัตราเงินคืนที่ได้รับไม่พอกับความเป็นอยู่ ท่านหาแหล่งหาเงินโดยวิธีใด
 กู้ ยืมโดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย

3. ถ้าท่านกู้เงิน ท่านกู้จากที่ใด
 สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ธนาคาร แหล่งเงินกู้จากเอกชน

4. ปัจจุบันท่านเป็นหนี้เฉพาะเงิน กู้ประมาณบาท
และต้องผ่อนชำระดอกเบี้ยบาท
ถ้าไม่สามารถผ่อนชำระดอกเบี้ยคืนได้บาท

5. สาเหตุที่ทำให้ต้องกู้เงินมาใช้รายหมุนเวียน

ก.

ข.

ค.

ง.

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าท่านเดือดร้อน และต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ
ในเรื่องอะไรบ้างโปรดเสนอแนะ

ก.

ข.

ค.

ง.

.....

.....

.....

.....
